

JAARSTUKKEN 2019

VERSIE APRIL 2020

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

JAARSTUKKEN 2019

VERSIE APRIL 2020

In opdracht van

Dagelijks Bestuur Omgevingsdienst
Zuidoost-Brabant

Opgesteld door

Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
Postbus 8035
5601 KA Eindhoven
Erik Minnen, Judith le Pair

Auteur

Projectnummer

Z.162527/D.581526

Datum

April 2020

Voor akkoord
namens het Dagelijks Bestuur en directie van de ODZOB,

M.J. van Schuppen
voorzitter

J.M.L. Tolsma
secretaris

Inhoudsopgave

1	Algemeen.....	1
1.1	Inleiding	1
1.2	Missie, visie en doelstelling	1
2	Beleidsverantwoording.....	3
2.1	Inleiding	3
2.2	Aandachtsgebieden	3
2.2.1	Omgevingswet.....	3
2.2.2	Regionaal Uitvoeringsbeleid	5
2.2.3	Asbestdaken	6
2.2.4	Intensivering van het bodemtoezicht.....	6
2.2.5	Zorgvuldige veehouderij en volksgezondheid.....	7
2.2.6	Programma Aanpak Stikstof (PAS).....	9
2.2.7	Klimaat en energie	9
2.2.8	Beleidsrijke uitvoeringsinformatie	10
2.2.9	Oog- en oorfunctie in het kader van ondermijning	11
2.2.10	Actuele bedrijfsgegevens	11
2.3	Programmaverantwoording.....	12
2.3.1	Inleiding.....	12
2.3.2	Programma Dienstverlening	12
2.3.3	Programma Collectieve taken	15
2.3.4	Algemene dekkingsmiddelen	19
2.3.5	Kosten van de Overhead	20
2.3.6	Heffing Vennootschapsbelasting	21
2.3.7	Onvoorzien	21
2.4	Paragrafen	22
2.4.1	Lokale heffingen.....	22
2.4.2	Weerstandvermogen en risicobeheersing	22
2.4.3	Onderhoud kapitaalgoederen.....	28
2.4.4	Financiering.....	28
2.4.5	Bedrijfsvoering	31
2.4.6	Verbonden partijen	35
2.4.7	Grondbeleid.....	36
3	Jaarrekening.....	37

3.1	Balans per 31 december 2019	37
3.2	Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	38
3.3	Toelichting op de balans	38
3.3.1	Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	38
3.3.2	Toelichting op de balans per 31 december 2019	41
3.4	Toelichting op het overzicht van baten en lasten	48
3.4.1	Overzicht van baten en lasten	48
3.4.2	Exploitatielasten en directe programmakosten	54
3.5	Informatie in het kader van de Wet normering topinkomens WNT	54
3.6	Gebeurtenissen na balansdatum	57
	Bijlage 1 Detailoverzicht baten per opdrachtgever	58
	Bijlage 2 Samenvatting geïnventariseerde risico's ODZOB (exclusief risico's gerelateerd aan Corona-crisis, zie paragraaf 2.4.2.4)	59
	Bijlage 3 Overzicht lasten verdeeld naar direct en overhead	60
	Bijlage 4 Overzicht van baten en lasten per taakveld	61
	Bijlage 5 Controleverklaring	62

1 Algemeen

1.1 Inleiding

De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) is opgericht op 31 januari 2013. De ODZOB is de uitvoeringsorganisatie van een gemeenschappelijke regeling van de provincie Noord-Brabant en 21 gemeenten. De dienst heeft de juridische vorm van een openbaar lichaam op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De omgevingsdiensten zijn opgericht om een kwaliteitsslag te realiseren bij advies, vergunningverlening, toezicht en handhaving. De organisaties zijn daar toe in staat omdat zij beschikken over voldoende massa, kennis en ervaring. De werkzaamheden bestaan uit de uitvoering van zogenaamde basis- en verzoektaken op het gebied van de fysieke leefomgeving. De Omgevingsdienst bereidt zich voor op de toekomst in verband met de Omgevingswet.

De samenwerking met partners, burgers, bedrijven, en andere (semi-)overheden wordt gebaseerd op vertrouwen en gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen. De ODZOB streeft naar een gedegen imago, transparantie en een hoge bestuurlijke sensitiviteit vanuit het leidend principe "Samen zorgen voor een balans tussen ondernemen en een gezonde en veilige leefomgeving".

In deze jaarstukken wordt teruggeblikt op 2019. In hoofdstuk 2, "Beleidsverantwoording" wordt verslag gedaan over de inhoudelijke aspecten van uitvoeringsjaar 2019. In hoofdstuk 3 "Jaarrekening" wordt verslag gedaan van de financiële aspecten en wordt toelichting gegeven op de financiële positie en het positieve exploitatiesaldo van € 914.557,-.

Na balansdatum heeft de corona-crisis ook Nederland bereikt. De uitbraak van COVID-19 (Corona) heeft een enorme impact op ons allemaal. Naast het directe effect van het virus hebben ook de maatregelen die in Brabant (en in de rest van Nederland) zijn getroffen om de verspreiding van het virus te beheersen, grote gevolgen voor de bedrijfsvoering van de ODZOB en de risico's die de ODZOB daarbij loopt. De crisis heeft echter geen invloed op de in de jaarrekening gepresenteerde cijfers.

We streven naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de aan ons opgedragen taken en naar zoveel mogelijk continuïteit van de reguliere werkzaamheden en van noodzakelijke (digitale) besluitvorming en hebben daarvoor de nodige interne maatregelen getroffen. Daarnaast heeft de ODZOB interne beheersmaatregelen getroffen om de financiële gevolgen voor de dienst en zijn deelnemers zoveel mogelijk te beperken.

1.2 Missie, visie en doelstelling

In het door het Algemeen Bestuur op 22 november 2018 vastgestelde concernplan 2019-2022 zijn de missie en visie opgenomen die richtinggevend zijn voor de organisatie van de ODZOB.

Missie:

Samen meer waarde voor een veilige en gezonde leefomgeving in Zuidoost-Brabant. Voor en met gemeenten, provincie en netwerkpartners voeren we taken uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving, en geven we advies op het gebied van omgevingsrecht. De kwaliteit van ons werk wordt gegarandeerd door de inzet van deskundige medewerkers die betrouwbaar, proactief, oplossingsgericht en omgevingsbewust zijn.

Visie:

De ODZOB ontwikkelt zich als dé vanzelfsprekende partner in Zuidoost-Brabant die hoogwaardige, innovatieve en betaalbare diensten levert in het kader van de Omgevingswet. Wij zijn overtuigd van de kracht van de samenwerking met onze deelnemers. Samen zorgen we voor de balans tussen ondernemen en een veilige en gezonde leefomgeving.

De inzet van de ODZOB ziet er in de kern als volgt uit:

De ODZOB werkt samen met andere organisaties die werkzaam zijn op het gebied van de fysieke leefomgeving. Samen met hen en de deelnemers aan de GR verbeteren we de kwaliteit van de fysieke leefomgeving: veiliger, gezonder en minder overlast. Dit alles onder het motto: **“Samen meer waarde”**. Om dit doel te bereiken voert de ODZOB VTH-taken uit voor de deelnemers. Ook activiteiten die verwant zijn aan deze VTH-taken (specialismen) voert de omgevingsdienst uit wanneer provincie of gemeenten daarom verzoeken. De ODZOB opereert daarbij als strategische partner en verlengstuk van de deelnemers. Als uitvoeringsorganisatie staat de ODZOB voor de uitvoering van de door de deelnemers verstrekte opdrachten in de vorm van basistaken, verzoektaken en het collectief programma op het gebied van de fysieke leefomgeving.

2 Beleidsverantwoording

2.1 Inleiding

De ODZOB draagt bij aan een veilige en gezonde leefomgeving in Zuidoost-Brabant.

Dit doen we door voor de aangesloten gemeenten en provincie en de netwerkpartners taken uit te voeren op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving, en geven we advies op het gebied van omgevingsrecht. De kwaliteit van ons werk wordt gegarandeerd door de inzet van deskundige medewerkers die betrouwbaar, proactief, oplossingsgericht en omgevingsbewust zijn.

Hierbij wordt op veel gebieden samengewerkt met de Brabantse omgevingsdiensten (ODBN, ODZOB en OMWB). Het overleg tussen de directeuren van deze diensten en op andere niveaus is in 2019 gecontinueerd. Van groot belang was de bestuurlijke en ambtelijke taskforce versnelling transitie veehouderij, met provincie en gemeenten. Dit heeft geleid tot een maatregelenpakket dat door de Algemene Besturen is vastgesteld. In samenhang hiermee trekken de drie diensten samen op in de werving van nieuwe medewerkers, de ontwikkeling en uitvoering van een traineeprogramma en deskundigheidsbevordering en wordt intensief samengewerkt in de aanpak van de stikstofproblematiek en de uitvoering van de Wet natuurbescherming.

Op het terrein van de invoering van de Omgevingswet wordt nauw samengewerkt in de vorm van een 10-punten actieplan voor onderwerpen die de diensten samen aanpakken. De overdracht van de bodemtaken van provincie naar gemeenten per 1 januari 2021 staat eveneens hoog op de samenwerkingsagenda. Er is een Brabantbrede werkgroep gevormd met provincie en gemeenten om deze verandering te implementeren.

Andere samenwerkingsprojecten zijn Kompas, de implementatie van het instrumenteel VTH-kader van de provincie; de start van het BOD (Brabants Omgeving Datalab) gericht op het verzamelen van en analyseren van data om informatie gestuurd en risicogericht te kunnen werken; de Collegiale Toets op verzoek van de provincie; de aanpak van PFAS (potentieel) zeer zorgwekkende stoffen; en de samenwerking in diverse projecten met de waterschappen en veiligheidsregio's. Bestaande samenwerking zoals in Samen Sterk in Brabant; de Milieuklachtencentrale; het ketengericht milieutoezicht en in het toezicht op Risicorelevante bedrijven is in 2019 bestendigd en verder uitgebouwd. Veel van deze onderwerpen kunt u terug vinden elders in dit verslag.

2.2 Aandachtsgebieden

In de begroting 2019 zijn voor de ODZOB relevante ontwikkelingen geschetst en daarop afgestemde speerpunten geformuleerd. Onderstaand is de realisatie hiervan weergegeven.

2.2.1 Omgevingswet

De Omgevingswet verbindt het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit met het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke functies. Het leidend principe van Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant is hier van afgeleid, namelijk: SAMEN zorgen voor een balans tussen ondernemen en een veilige & gezonde leefomgeving.

Samenwerking bij de Omgevingswet is een sleutelwoord. De ODZOB werkt niet alleen, maar in partnership met alle deelnemers en de collega gemeenschappelijke regelingen GGD, VRBZO en Metropoolregio, alsmede met de waterschappen, waarbij elke partner vanuit zijn eigen specifieke rol en deskundigheid bijdraagt aan een netwerkorganisatie ter invulling van taken die in het teken staan van het

gemeenschappelijke doel van de Omgevingswet. En dat doel is: Het bereiken van een optimale omgevingskwaliteit, waarin duurzaamheid, veiligheid en gezondheid kernwaarden zijn en waarbij maatschappelijk functies kunnen worden vervuld op een wijze waarop de omgevingskwaliteit duurzaam geborgd is.

In het Programma Omgevingswet zijn de acties voor samenwerking met deelnemers en ketenpartners uitgewerkt in vier programmalijnen: 1. Bestuur & Samenwerking, 2. Product & Dienstverlening, 3. Proces & Informatievoorziening en 4. Mens & Organisatie.

De samenwerking in de regio richt zich op:

- samenwerking met onze deelnemers en ketenpartners (GGD, VRBZO, Waterschappen)
- samenwerking tussen de drie Brabantse Omgevingsdiensten
- en samenwerking in het landelijk verband van ODNL.

In de regio heeft de samenwerking in de voorbereiding op de Omgevingswet vorm gekregen via het door de gemeentesecretarissen en directeurs van de gemeenschappelijke regelingen in het voorjaar opgestelde Speelhuismanifest. In dit manifest wordt de intentie uitgesproken om met elkaar in gesprek te komen en te blijven om de gezamenlijke opgaves in beeld te brengen en voor zover gewenst in gezamenlijkheid op te pakken. Dit heeft onder andere geleid tot een succesvol Seminar Omgevingswet in april van dit jaar, met 250 deelnemers. Ook is in het voorjaar gestart met de Try-Out/Pilot Omgevingsloket-DSO, waarbij in samenwerking met gemeenten, GGD, VRBZO, provincie en Waterschappen, ondersteund door de VNG, onderzocht wordt hoe het ketenproces achter het Omgevingsloket vorm moet krijgen en hoe we ons daarbij kunnen laten ondersteunen door systemen en het DSO. In december 2019 is het ketenproces voor de voorfase – verkennen en begeleiden initiatief – door de deelnemers vastgesteld inclusief de daar bij behorende rolbeschrijvingen. De Pilot krijgt een vervolg in 2020 met het uitwerken van afspraken over de Omgevingstafel en het vergunningproces.

In september 2019 zijn alle projectleiders van gemeenten en ketenpartners bijeen geweest in het kader van de regionale samenwerking Speelhuismanifest. Er zijn projectvoorstellen uitgewerkt voor het in samenwerking oppakken van de Bruidsschat, de Product- en dienstencatalogus en training & opleiding.

In samenwerking met de twee Brabantse Omgevingsdiensten is een Plan van aanpak top 10 Omgevingswet opgesteld. Met dit plan worden zaken samen opgepakt. Het eerste thema dat is uitgevoerd is een verdiepende impactanalyse op (milieu-)thema. De analyse is door de vakteams voor de verschillende disciplines van de drie diensten uitgevoerd, waarbij zorg is gedragen voor uitwisseling van de verkregen kennis. Het resultaat van de analyse wordt gebruikt bij de implementatie van de Omgevingswet in 2020.

Verder staan in het kader van de samenwerking tussen de diensten op het programma:

- een analyse van de Bruidsschat (het stelsel van landelijke (milieu-)regels dat met de invoering van de Omgevingswet over gaat naar de gemeenten);
- een onderzoek naar de impact van de verandering van inrichting naar activiteit. De analyses worden per vakgebied verdeeld over de drie diensten, zodat de inzet wordt geoptimaliseerd. Ook de uitkomsten van deze analyses worden gebruikt bij het op te stellen implementatieplan.

In landelijk verband worden krachten gebundeld om vanuit de Omgevingsdiensten – via ODNL – gesprekspartner te zijn voor het Rijk en de landelijke koepels. Daarnaast wordt kennis uitgewisseld en daar

waar mogelijk worden gezamenlijk instrumenten ontwikkeld, waarmee voor alle diensten gemiddeld op benodigde inzet kan worden bespaard.

In het najaar van 2019 is het Programma Omgevingswet 2020 opgesteld in de vorm van de bestuursopdracht. Deze bestuursopdracht is door het Algemeen Bestuur ODZOB, met aanpassingen, vastgesteld op 21 november 2019. Op basis van het Programma is een Implementatieplan en Opleidingsplan opgesteld.

Het Programma Omgevingswet 2020 moet inclusief training & opleiding er voor zorgen dat de ODZOB begin 2021 klaar is voor de Omgevingswet.

Anderzijds zal de dienst voorsorteren op het Digitale stelsel en alle informatie over fysieke leefomgeving ontsluiten. Daartoe loopt momenteel onder andere de gezamenlijke aanbesteding van de VTH-applicatie.

Ook zal er aandacht uitgaan naar het aanhaken op het ruimtelijke spoor. Vanuit een integrale benadering dienen de vakgebieden milieu en bouwen tijdig verbonden te worden aan de ruimtelijke processen. Zo kan aan de voorkant kaderstelling plaats vinden. Hier wordt wetgeving functioneel ingezet aan de voorzijde van het initiatief.

2.2.2 Regionaal Uitvoeringsbeleid

De gemeenten die deelnemen aan de ODZOB zijn in 2016 gestart met een regionaal project dat in Zuidoost-Brabant moet leiden tot één regionaal uitvoeringsniveau voor het toezicht op de Wabo-milieutaken. De insteek daarbij is om met een zo breed mogelijk toegepaste en uniforme strategie, voor zowel de ODZOB als gemeenten een meer efficiënte en effectieve wijze van toezicht te realiseren, waarbij de focus is gericht op risico's in relatie tot naleefgedrag.

In haar vergadering van 22 november 2018 heeft het AB ODZOB het ROK Milieutoezicht onderschreven en besloten dat gemeenten de uitvoering van milieutoezicht en -handhaving op basis van drie keuzeopties met bijbehorende investeringen bij de ODZOB kunnen onderbrengen. Elk afzonderlijk college van B&W is gevraagd het ROK Milieutoezicht 2018 vast te stellen als regionale strategie en de financiële middelen hiervoor in de begroting 2020 e.v. beschikbaar te stellen. De besluitvorming over het ROK Milieutoezicht heeft inmiddels bij de gemeenten plaatsgevonden. De voorbereidingen zijn in volle gang. We kunnen in 2020 aan de slag, maar er zal gedurende het jaar nog veel uitwerkt moeten worden. In het bijzonder de brancheplannen en de analyses. Dit betekent dat er geen compleet ingevuld toezichtprogramma 2020 klaar ligt. De invulling zal, conform de ROK-systematiek, gedurende 2020 plaatsvinden.

Over het Regionaal Operationeel Kader vergunningverlening (ROK-VV) is op 23 januari 2019 een OGP-special gehouden. Op basis hiervan is het kader aangepast en ingekort en daarna is een financiële doorrekening gemaakt van de gevolgen. Inhoudelijk is daarbij ook een verband gelegd met het instrumenteel VTH-kader van de provincie Noord-Brabant (in de geest van de Omgevingswet). Er zijn vervolgens 6 regionale ambtelijke deelsessies gehouden om de laatste vragen en opmerkingen te beantwoorden. In het AB van 27 juni is het onderwerp meningsvormend besproken. In het AB van 5 september is besloten het ROK-VV met een kleine aanpassing aan alle colleges voor te leggen voor besluitvorming. Eind december heeft 1/3 van de gemeenten het beleid vastgesteld en 1/3 heeft aangegeven dat in januari of februari te doen op een natuurlijk(er) moment. De rest heeft geen reactie gegeven en zal in januari worden benaderd.

Verder is in 2017, in samenspraak met de ODZOB en haar deelnemers, beleid opgesteld dat de (wijze van de) uitvoering van de asbesttaken beschrijft. Dit regionaal Uitvoeringsbeleid Asbest is vervolgens door alle colleges vastgesteld. In 2018 heeft de ODZOB de toezichttaken voor de gemeenten uitgevoerd en heeft een uitbreiding van het team plaatsgevonden. In 2019 heeft een eerste terugkoppeling van de resultaten plaatsgevonden binnen de werkgroep asbest, bestaande uit een afvaardiging van de gemeenten en de omgevingsdienst. Met deze werkgroep worden voorstellen voor het aanpassen van de werkwijze bij het beoordelen van asbestinventarisatierapporten en/of sloopmeldingen en een meer effectieve en efficiënte werkwijze van het reguliere toezicht, ketenaanpak en illegale saneringen besproken. De verdere uitwerking en invulling van de verbeterpunten krijgen in de loop van 2020 verder vorm.

Ten slotte zet de ODZOB zich, samen met de regiogemeenten, in om te komen tot uniform uitvoeringsbeleid voor het Besluit Bodemkwaliteit. Met een werkgroep van deskundigen worden de risico's en prioriteiten in beeld gebracht. Doel is om te komen tot een pragmatische aanpak van het toezicht. Gemeenten staan een aanpak voor die gericht is op het minimaliseren van het administratieve toezicht en inzetten op fysiek toezicht in het veld en aandacht voor ketentoezicht. De inzet is er op gericht om het uitvoeringsbeleid gereed te hebben medio 2020.

2.2.3 Asbestdaken

Het afgelopen jaar is samen met de provincie, onder de vlag van het BPO, hard gewerkt aan de problematiek van asbestdaken. De landelijke cijfers (tot de afwijzing van de Eerste Kamer van een mogelijk verbod) laten zien dat de verwijdering van asbestdaken in Noord-Brabant ten opzichte van de andere provincies tot midden 2019 verreweg het beste is verlopen. Na het niet doorgaan van het verbod is overal in het land het saneringstempo enorm naar beneden gegaan. Omdat er zoveel risico's zijn aan asbestdaken is, ook door ons, heel hard gewerkt aan een doorstart zonder verbod. Begin 2020 tekent de Minister samen met een aantal actieve partijen een samenwerkingsovereenkomst (SOK). Instemmen met deze SOK is een voorwaarde om mee te doen met het landelijk fonds. Gezien de snelheid van saneren in Noord-Brabant komen we nu toe aan de eigenaren die het niet of moeilijk kunnen bekostigen en waar een fonds in welke vorm dan ook een noodzaak zal zijn.

2.2.4 Intensivering van het bodemtoezicht

De gemeenten ontwikkelen samen met de ODZOB voor het Besluit bodemkwaliteit een gezamenlijk uitvoeringsbeleid. De verwachting is dat dit medio 2020 gereed is. Na bestuurlijke goedkeuring kan het uitvoeringsbeleid geïmplementeerd worden.

Brabant breed is door de gemeenten die deelnemen onderzoek gedaan naar de achtergrondconcentratie van zeer zorgwekkende stoffen, de zogenoemde Poly Fluor Alkyl Stoffen (PFAS). Dit is nodig omdat de huidige bodemkwaliteitskaarten (BKK) sinds 1 oktober 2019 niet meer gebruikt kunnen worden voor grondverzet binnen gemeentegrenzen (bodembeheergebied) zonder aanvullend onderzoek op PFAS van vrijkomende partij en ontvangende bodem. Het nieuwe gemeentelijk beleid m.b.t. PFAS wordt nu geïmplementeerd.

Er wordt steeds meer informatie-gestuurd, risicogericht en met ketentoezicht gewerkt. De samenwerking met de Inspectie Leefomgeving en Transport, de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, de politie, het functioneel parket en de andere omgevingsdiensten is versterkt.

Om verontreiniging door drugsafval op een verantwoorde en kosteneffectieve wijze te verwijderen zowel op als in de bodem, hebben gemeenten de ODZOB gevraagd te ontzorgen. Er is een werkwijze ontwikkeld en er heeft een aanbesteding plaatsgevonden. De komende maanden zal de voorgestelde werkwijze zowel bestuurlijk als ambtelijk worden doorlopen.

2.2.5 Zorgvuldige veehouderij en volksgezondheid

Taskforce transitie veehouderij

In Noord-Brabant staat de veehouderij voor een ingrijpende transitie, die leidt naar duurzaam en zorgvuldig produceren, op een diervriendelijke wijze en met maatschappelijk draagvlak. Dit betekent dat veel veehouderijbedrijven voor ingrijpende keuzes staan in de komende 2-3 jaar. Stoppen of doorgaan. Veel bedrijven moeten op korte termijn hun keuze kenbaar maken. Dit leidt tot een grote werklust bij de Omgevingsdiensten. Bedrijven gaan hun bedrijf en bedrijfsvoering aanpassen en daarvoor een vergunning aanvragen of een melding indienen.

Daarmee voorzien we ook vele ruimtelijke en economische ontwikkelingen die ook tot extra werk voor gemeenten en provincie leiden.

Om dit alles in goede banen te leiden is medio juli 2019 een bestuurlijke en ambtelijke taskforce ingesteld. Eind 2019 heeft dit geleid tot een pakket van maatregelen dat door het bestuur is omarmd en momenteel verder geïmplementeerd moet worden. De 3 omgevingsdiensten werken nu gezamenlijk in de taskforce deel II aan een plan van aanpak voor deze implementatie. In 2020 worden de opdrachtgevers geïnformeerd over deze uitwerking, zullen de gevolgen voor de individuele opdrachtgever helder worden en zal verdere besluitvorming volgen.

Binnen het Collectief programma werkt de ODZOB samen met de regio aan een duurzame zorgvuldige veehouderij en gezondheid van de leefomgeving. Hiervoor zijn projecten opgenomen onder het Werkprogramma Agrofood en Leefomgeving (WAL) en daarnaast onder het Speerpunt Veehouderij van het Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht (BPO).

Werkprogramma Agrofood en Leefomgeving (WAL)

Het Werkprogramma omvat de volgende onderdelen en heeft in 2019 de volgende resultaten opgeleverd:

- Bestuurlijke bijeenkomsten WAL. In 2019 zijn 4 bestuurlijke bijeenkomsten georganiseerd in de regio met als doel het delen van kennis van actuele ontwikkelingen op het gebied van veehouderij en transitie van het landelijk gebied.
 - Bijeenkomst februari 2019, onderwerpen: Warme Sanering varkenshouderij, Ontwikkeling 'Stippenkaart', Stoppers en Herbestemmen bedrijfswoningen, Schone luchtakkoord, Visie op de mestbewerking, IBP Vitaal Platteland en Ontwikkelingen landbouw, IPPC/BBT.
 - Bijeenkomst juni 2019, onderwerpen: Rapport Cie. Biesheuvel, Rendement Combiluchtwassers, bespreking actualiteiten IBP en uitspraak PAS, Asbestproblematiek, Gezondheid en veehouderij, Herbestemmen bedrijfswoningen en Locatiebeleid mestbewerking.
 - Bijeenkomst september 2019, onderwerpen: Saneringsregeling varkenshouderij, Stikstofproblematiek, Locatiebeleid mestbewerking, IBP Vitaal Platteland, Transitie veehouderij op lokaal niveau (aanpak in Cranendonck en Laarbeek).
 - Bijeenkomst november 2019, onderwerpen: Stikstofproblematiek, Brongerichte innovatie (aanpak in Gelderse Vallei/Foodvalley), Stoppers 2020, Saneringsregeling varkenshouderij, Werkprogramma Agrofood en Leefomgeving 2020.
- Eind 2018 is de Visie Mestbewerking gemaakt. Deze is toen besproken op de ontwikkeldag van de MRE. Daar is afgesproken om naar geschikte locaties voor mestbewerking te gaan zoeken op basis van kwaliteitscriteria in een planMER. De eerste stap in het planMer is het opstellen van een onderzoeksopzet, een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor geheel Brabant. De ODZOB

heeft een inhoudelijke inbreng en adviseert de regio. Het NRD-traject is eind 2019 afgerond. Het PlanMer krijgt zijn vervolg in 2020.

- Warme Sanering Varkenshouderij:
 - Voor de Saneringsregeling varkenshouderij (Srv) heeft de ODZOB deelgenomen aan de landelijke kerngroep en bestuurlijke ondersteuning verleend bij de totstandkoming van de regeling. De regionale belangen zijn op verzoek van de MRE ingebracht bij het IPO, de VNG en het Rijk in het ontwikkelingsproces van deze regeling. De regeling is op 25 november 2019 open gesteld en loopt tot 15 januari 2020.
 - Om de gemeenten van de regio Zuidoost-Brabant en de overige Brabantse gemeenten te ondersteunen bij de Srv is een zogenaamde Stippenkaart ontwikkeld. Hiermee is de indicatieve geurscore van varkenshouderijen geografisch in beeld gebracht. Met het ontsluiten van deze data zijn gemeenten ondersteund in afwegingen en keuzes richting de varkenssector.
 - Uit de Srv komen werkzaamheden voort voor gemeenten. De ODZOB heeft deze op een rij gezet en ondersteunt de gemeenten bij de uitvoering. Daarvoor is een ondersteuningsteam met brede VTH- en RO-kennis samengesteld waar gemeenten gebruik van kunnen maken nu de regeling is open gesteld.
 - Tot slot heeft de ODZOB via de VNG en de kerngroep Srv bijgedragen aan het beschikbaar komen van € 10 miljoen subsidie voor gemeenten voor het uitvoeren van werkzaamheden vanwege de Srv en het organiseren van capaciteit en expertise.
- Het ministerie LNV stelt via het Interbestuurlijk Programma (IBP) Vitaal Platteland gelden beschikbaar aan een 15-tal aangewezen gebieden in Nederland. Voor de Zuidoostelijke zandgronden is voorjaar 2019 samen met gemeenten, provincies en waterschappen van Brabant en Limburg een actieprogramma opgesteld. De claim in het actieprogramma voor het totale gebied bedraagt ca. € 7 miljoen, waarvan voor Zuidoost-Brabant ca. € 3 miljoen voor ondersteuning van drie proeftuinen. In september heeft LNV deze bedragen voorlopig toegezegd. Op basis van een af te sluiten samenwerkingsovereenkomst tussen de betrokken overheden wordt vanaf 2020 gestart met de uitvoering van het actieprogramma. De ODZOB biedt ondersteuning aan de MRE in het IBP-traject.
- Voorjaar 2019 is gebleken dat het huidige Endotoxine toetsingskader juridisch stand houdt. Het toetsingskader ondersteunt het bevoegd gezag dan ook bij het maken van afwegingen in de besluitvorming over nieuwe initiatieven. Uit nieuw gezondheidsonderzoek komen nu gewijzigde inzichten ten aanzien van de risico's van endotoxinen. Een actualisatie van het huidige toetsingskader is daarmee van belang en is recent gestart.
- De Commissie Biesheuvel heeft in het voorjaar van 2019 advies uitgebracht inzake het rendement van combiluchtwassers. Het rapport biedt vooralsnog onvoldoende oplossingsrichtingen. De gemeenten van Zuidoost-Brabant worden betrokken bij verdere vervolgstappen zoals het instellen van een landelijke taskforce die oplossingen moet genereren en een robuust geurbeleid moet gaan vormgeven.
- De uitspraak van de Raad van State inzake het Programma Aanpak Stikstof van 29 mei jl. heeft grote gevolgen voor projecten met uitstoot en depositie van stikstof. De ODZOB ondersteunt gemeenten door actuele informatievoorziening en meedenken met de provincie als het gaat om de gevolgen voor de Wabo-vergunningverlening, ITv en handavingsaspecten.
- De MRE heeft aanvullend budget ter beschikking gesteld (€ 25.000) voor de inhoudelijke werkzaamheden die de ODZOB verricht in het kader van beleidstrajecten die strategisch van belang zijn voor de regio en die worden aangestuurd door de Koplopersgroep Transitie landelijk gebied

MRE. Dit betreft werkzaamheden in het kader van de Warme sanering varkenshouderij, het Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland en de uitwerking van de Visie mestbewerking.

BPO-speerpunt veehouderij

Brabant breed is samen met andere omgevingsdiensten, gemeenten, provincie en waterschappen gewerkt aan meerdere actuele onderwerpen:

- Voor de verplichte actualisatie van IPPC-vergunningen van veehouderijbedrijven is een uitvoeringsnotitie gemaakt. De resultaten zijn meegenomen in de bredere context van de Taskforce Ontwikkelingen veehouderij.
- Notitie over ontwikkelingen in de veehouderij en de gevolgen voor VTH-taken is neergelegd in een concept, besproken in 3-Directeurenoverleg Omgevingsdiensten en provincie, en informatief voorgelegd aan het bestuur van de ODZOB. Vervolgens is in Taskforce verband gewerkt aan een Plan van aanpak.
- Ten behoeve van het toezicht op luchtwassers is een ICT-ondersteuningstool in ontwikkeling. Dit moet het eenduidig monitoren van parameters vanuit datalogging luchtwasserbestanden mogelijk maken. Een eerste proefversie is kort voor de zomer opgeleverd en wordt getest door toezichthouders.
- Start ontwikkeling nieuw toetsingskader endotoxine, besproken in bijeenkomst WAL juni.
- Naar aanleiding van de problematiek van stalbranden in 2018 is een Notitie stalbranden met aanbevelingen gereed gekomen.
- In voorbereiding is een procesuitwerking voor het bevoegd gezag met aanwijzingen/conceptwerkwijze hoe de beoordeling van innovatieve stalsystemen kan worden opgezet. Voor de toepassing van de innovatieve stalsystemen zijn nieuwe mogelijkheden ontstaan, naar aanleidingwijziging van de Crisis- en herstelwet. Dit wordt gezamenlijk voor geheel Brabant komende periode verder uitgewerkt.

2.2.6 Programma Aanpak Stikstof (PAS)

Het PAS was een beleidskader uit 2015 van de Nederlandse overheid om de natuur te beschermen in de door Nederland aangewezen natuurgebieden van het Europese Natura 2000 programma. De doelstelling was de stikstofdepositie in de aangewezen natuurgebieden te verminderen, omdat stikstofoxiden en ammoniak de natuur bedreigen. Het PAS werd ernstig bekritiseerd en eind mei 2019 kwam de uitspraak van de Raad van State dat het PAS verviel.

De provincie organiseerde informatiebijeenkomsten, bij de ODZOB werd een projectleider aangesteld en een intern stikstofoverleg ingesteld. Hierin namen medewerkers deel namens de meest bij het onderwerp betrokken teams (juridisch, gebiedsontwikkeling, industrieel toezicht, agrarisch toezicht, industriële vergunningverlening, agrarische vergunningverlening en bouwen). Daarnaast vond overleg plaats met de andere twee Brabantse omgevingsdiensten en de provincie, waarbij casussen, actualiteiten en vraagstukken met elkaar besproken werden. Relevante informatie werd teruggekoppeld aan de teams binnen de ODZOB. Omdat er veel vragen waren vanuit de deelnemers, zal begin 2020 een informatiebijeenkomst georganiseerd worden over stikstof in relatie tot bouwen en RO.

2.2.7 Klimaat en energie

Dit jaar is energiebesparing bij het reguliere milieutoezicht meegenomen in de sector bouwnijverheid en in het project intensivering toezicht veehouderijen. Per 1 juli 2019 is de uitvoering van de energie-auditplicht (EED rapportages) overgegaan van de gemeenten en provincies naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Het toezicht op het indienen van deze rapportages is daarmee ook een verantwoordelijkheid van RVO. Vergunningen zijn in 2019 niet specifiek op energiebesparing geactualiseerd. Daar waar vergunningen geactualiseerd worden, is indien van toepassing energiebesparing concreet in de vergunning opgenomen.

Vanaf 1 juli is landelijk de informatieplicht energiebesparing voor bedrijven ingevoerd. Dit houdt in dat bedrijven aan het bevoegd gezag moeten melden welke energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van maximaal 5 jaar zij getroffen hebben. De ODZOB heeft gewerkt aan de implementatie hiervan in haar toezichtwerkzaamheden, o.a. inrichten van het systeem en een instructie aan toezichthouders. In 2019 hebben zich circa 2.350 inrichtingen in Zuidoost-Brabant gemeld. Ingediende rapportages worden in het locatiedossier gezet, zodat toezichthouders deze kunnen meenemen in hun reguliere toezicht. Daarnaast bereidt de ODZOB een subsidieaanvraag voor op de EZK-regeling voor versterkte uitvoering van de informatie en energiebesparingsplicht.

In 2019 liepen er geen pilots met betrekking tot de Omgevingswet in relatie tot grootschalige duurzame opwekking waarbij de ODZOB is betrokken. Vermoedelijk worden dit soort pilots pas uitgevoerd als er meer duidelijkheid is in het kader van het Klimaatakkoord/ Regionale energiestrategie en gemeenten verder gevorderd zijn in het kader van de omgevingswet. De ODZOB heeft in beeld gebracht wat de Omgevingswet voor consequenties heeft voor het thema energie en duurzaamheid. Daarnaast zijn gemeenten op verzoek geadviseerd bij de uitvoering van hun duurzaamheidsbeleid, bijvoorbeeld door het opstellen van visies over zonnepanelen of klimaatmonitoring.

De ODZOB heeft een CO₂-reductieplan gemaakt met daarin een analyse van de CO₂-uitstoot van de ODZOB, wat de ODZOB al gedaan heeft om de CO₂-uitstoot te reduceren en de mogelijke maatregelen voor verdere reductie om de organisatie CO₂-neutraal in te richten. Deze maatregelen worden nog uitgewerkt in een uitvoeringsplan.

We hebben in samenwerking met de MRE en de provincie een drukbezochte kennisdeelsessie georganiseerd over van het aardgas afgaan. De ODZOB draagt bij aan het opstellen van de Regionale Energie Strategie (RES) door input te leveren over grootschalige duurzame energieopwekking en energiebesparing (bijvoorbeeld inzicht in energiebesparing bij bedrijven door toezicht) en door een GIS-omgeving in te richten om data ruimtelijk te visualiseren en analyses uit te kunnen voeren op geografische data. In deze kaarten worden o.a. de zoekgebieden voor grootschalige duurzame opwekking gevisualiseerd en zijn woningtypen in beeld gebracht (met het oog op potentiële energiebesparing).

2.2.8 Beleidsrijke uitvoeringsinformatie

De ODZOB wil de deelnemers de beleidsrijke uitvoeringsinformatie verschaffen ten behoeve van de beleidscyclus (Big 8). Hiervoor is gestart met de implementatie van het Regionaal Operationeel Kader. Dit betekent branchegericht werken en prioriteren en verantwoorden. Hiervoor is ingezet op data-analyse om hier invulling aan te geven.

Om de datakwaliteit te verbeteren heeft de ODZOB aan alle medewerkers training gegeven met betrekking tot het omgaan met informatie die de ODZOB onder handen heeft en creëert. De trainingen waren gericht op het gebruik van het VTH- en Document Managementsysteem. In 2019 is voor het eerst een inhoudelijk jaarrapportage opgesteld voor onze deelnemers, ook in 2020 zal de ODZOB deze rapportage opleveren. Tevens is er een GIS-visie met een plan van aanpak opgesteld, zodat we de kaartlagen die we beschikbaar hebben ook optimaal kunnen inzetten voor onze VTH-taken. Deze kaartlagen worden op dit moment opgeleverd. Daarnaast is aandacht nu vooral gericht op de koppeling met het Digitaal Stelsel Omgevingswet en de aanpassing van het VTH-systeem om klaar te zijn voor de komst van de Omgevingswet. In 2019 is hiervoor een aanbestedingstraject opgezet met de deelnemende gemeenten, deze wordt begin 2020 in de markt gezet.

2.2.9 Oog- en oorfunctie in het kader van ondermijning

De ODZOB wil de oor- en oogfunctie de komende jaren verder uitbouwen. De bewustwording en signaalfunctie bij alle medewerkers van de ODZOB of ambtenaren binnen de regio om goed op bepaalde zaken te letten, ook buiten werktijd, zou veel kunnen bijdragen misstanden eerder in beeld te krijgen. Dit vereist training in het signaleren en herkennen van verdachte situaties.

Om bovenstaande ook daadwerkelijk voor elkaar te kunnen krijgen is een drietal awareness trainingen gegeven voor medewerkers van ODZOB. Daarnaast zijn er ook 3 excursies naar een drugsclub van de Landelijke Eenheid van de politie in Son georganiseerd en hebben we in het kader van ODZOB on Tour op 16 en 17 september bij ENEXIS in Eindhoven een hennepkwekerij bezocht die in een container is nagebouwd.

Een en ander heeft geleid tot 20 signalen in 2019 (in heel 2018 waren er dat er 6), die met de betreffende ambtenaren van de gemeenten zijn besproken. 11 signalen zijn meteen door de betreffende gemeente opgepakt. 2 signalen bevinden zich buiten ons werkgebied en zijn overgedragen aan politie en RIEC. De ODZOB wordt (steeds meer) betrokken bij afhandeling van de signalen. De overige 7 signalen zijn nog in onderzoek. 1 signaal van een toezichthouder van de ODZOB heeft eind 2019 direct geleid tot de ontdekking van een drugsclub.

Binnen de subregio's in Zuidoost-Brabant worden, analoog aan het Peelland Interventie Team, overal interventieteams op- en ingericht. Bij de oprichting en inrichting van het Kempen Interventie Team en het Dommelvallei Interventie Team is de ODZOB nadrukkelijk betrokken.

2.2.10 Actuele bedrijfsgegevens

Vanuit het regionaal operationeel kader (ROK) is gewerkt aan een basis inrichtingenbestand waarbij het noodzakelijk is om dit na vaststelling bij te houden en ook verder te actualiseren. Dit inrichtingenbestand is van cruciaal belang voor de borging van de kwaliteit bij de uitvoering van de kerntaken van de ODZOB. Daarnaast biedt dit waardevolle informatie aangaande veiligheid en ruimtelijke kwaliteit van het grondgebied. In de afgelopen periode heeft de ODZOB het fundament gelegd om door te groeien naar het gewenste niveau van gegevensbeheer en een kwalitatief goed inrichtingenbestand. Verschillende projecten hebben hier aan bijgedragen, zoals:

- opvragen van de inrichtingenbestanden bij de deelnemers, toetsen aan landelijke voorzieningen;
- pilots met andere vormen van (gegevens)controle, denk aan de gevelcontroles in Helmond, Best en Gemert;
- het doorvoeren van correcties en aanvullingen om achterstanden en hiaten in het bestand weg te werken;
- het compleet maken van de database met alle ROK-inrichtingen en een administratieve verwerking;
- visualisaties in GIS van de inrichtingen, ruimtelijke begrenzingen en datasets zoals KvK en BAG.

Juist door het leggen van dit fundament is het nu duidelijk hoe we verder kunnen bouwen en welke stappen er noodzakelijk zijn. In 2018 is samen met het ROK een voorstel gedaan tot het beheer van een regionaal inrichtingenbestand. Destijds heeft het AB verzocht dit voorstel verder uit te werken en los van het ROK-voorstel opnieuw in te brengen in het AB.

In 2019 is een voorstel opgesteld met onze deelnemers met daarin de volgende onderdelen:

- regionale kwaliteitsdoelstelling;
- het realiseren van nieuwe verificatiemechanismes om het bestand ook op termijn kwalitatief op peil te houden;
- goede informatie uitwisseling ten aanzien van het inrichtingenbestand met de ketenpartners;

Het gaat primair over slimme manieren om het inrichtingenbestand actueel te maken en te houden.

Het voorstel is in het OGP van 20 juni 2019 besproken en was in september in DB en AB geagendeerd. Op 26 september is het voorstel goedgekeurd door het AB. In de resterende maanden van 2019 is het basis inrichtingenbestand verder compleet gemaakt en is er een plan van aanpak en een begroting gemaakt voor het structureel beheer van het inrichtingenbestand met ingang van januari 2020. Er is in 2019 ook een data-analist aangenomen, die kan ondersteunen bij het ontdekken van trends en ontwikkelingen in bepaalde sectoren.

2.3 Programmaverantwoording

2.3.1 Inleiding

In de begroting 2019 is de programmabegroting ingedeeld in de programma's Dienstverlening en Collectieve taken. Daarnaast zijn conform BBV de posten algemene dekkingsmiddelen, kosten van de overhead, heffing voor de vennootschapsbelasting en het bedrag voor onvoorzien opgenomen. Vanzelfsprekend wordt deze indeling ook gebruikt in deze programmaverantwoording.

In onderstaand overzicht wordt voor genoemde onderdelen de realisatie versus de begrote bedragen weergegeven. De begroting na wijziging I, heeft betrekking op de begroting inclusief de wijziging in verband met de overheveling van het restantbudget 2018 "Collectieve taken" naar begrotingsjaar 2019.

Programmaverantwoording

* bedragen x 1€

Omschrijving	Begroting 2019 primair			Begroting 2019 na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma Dienstverlening	17.887.552	12.392.221	5.495.331	17.887.552	12.392.221	5.495.331	21.418.454	14.641.811	6.776.644
Programma Collectieve taken	1.185.674	863.207	322.467	1.271.186	948.719	322.467	1.271.186	1.027.028	244.158
Algemene dekkingsmiddelen	50.000	0	50.000	50.000	0	50.000	65.699	0	65.699
Kosten van de overhead	0	5.792.798	-5.792.798	0	5.792.798	-5.792.798	0	6.167.287	-6.167.287
Bedrag van de heffing voor de VPB	0	0	0	0	0	0	0	4.657	-4.657
Bedrag onvoorzien	0	75.000	-75.000	0	75.000	-75.000	0	0	0
Saldo van baten en lasten	19.123.226	19.123.226	0	19.208.738	19.208.738	0	22.755.340	21.840.783	914.557
Toevoeging en onttrekking reserves									
Toevoeging en onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal toevoeging en onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	19.123.226	19.123.226	0	19.208.738	19.208.738	0	22.755.340	21.840.783	914.557

2.3.2 Programma Dienstverlening

Wat willen we bereiken?

De ODZOB draagt bij aan een veilige en gezonde leefomgeving in Zuidoost-Brabant.

Dit doen we door voor de aangesloten gemeenten en provincie en de netwerkpartners taken uit te voeren op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving, en geven we advies op het gebied van omgevingsrecht. De kwaliteit van ons werk wordt gegarandeerd door de inzet van deskundige medewerkers die betrouwbaar, proactief, oplossingsgericht en omgevingsbewust zijn.

De ODZOB voert de door de deelnemers opgedragen basis- en verzoektaken uit conform de Dienstverleningsovereenkomst 2019 -2022. In deze overeenkomst is voorzien dat alle deelnemers jaarlijks een werkprogramma voor de uitvoering van basistaken en verzoektaken indienen. Daarnaast is in deze overeenkomst voorzien dat deelnemers opdrachten kunnen verstrekken die niet in het werkprogramma zijn opgenomen. Ook voert de ODZOB opdrachten op het gebied van de leefomgeving uit voor niet deelnemende overheden. Alle werkprogramma's en overige opdrachten zijn gebaseerd op de productencatalogus die de ODZOB in oktober 2018 heeft opgesteld voor het jaar 2019.

Wat hebben we er voor gedaan?

De ODZOB voert taken uit op het gebied van toezicht en handhaving (fysieke controles, administratief en informatie gestuurd (keten)toezicht, bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving), milieuvergunningen en specialistische taken. Deze laatste omvatten taken op het gebied van bodem en ontgrondingen, water, archeologie, welstand/ruimtelijke kwaliteit, geluid/lucht, geur en externe veiligheid, duurzaamheid, asbesttaken, bouwen, RO en ecologie. Deze werkzaamheden worden deels als basistaak en deels als verzoektaak uitgevoerd.

Wat kost het?

De baten voor het programma Dienstverlening (basis- en verzoektaken) bestaan uit de bij afnemers voor opdrachten in rekening te brengen bedragen. Onderstaande tabel geeft inzicht in de financiële ontwikkeling m.b.t. de basis- en verzoektaken. Uit dit overzicht blijkt dat de gerealiseerde baten circa € 3,531 mln. hoger zijn dan begroot. De afwijking wordt vrijwel in gelijke mate veroorzaakt door de basis (+ € 1,788 mln.) en verzoektaken (+ € 1,742 mln.).

Hierbij dient te worden opgemerkt dat in de begroting geen externe programmakosten zijn opgenomen aangezien deze budgetneutraal zijn. In de realisatie komen deze vanzelfsprekend wel tot uitdrukking. De gerealiseerde externe programmakosten bedragen voor respectievelijk de basistaken € 0,043 mln. en verzoektaken € 0,516 mln.

Programma Dienstverlening

* bedragen x 1€

	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Realisatie t.o.v. begroting na wijziging
Baten			
Basistaken	5.807.296	7.595.733	1.788.437
Verzoektaken	12.080.256	13.822.721	1.742.465
Totaal baten	17.887.552	21.418.454	3.530.902
Lasten			
Basistaken	4.023.206	5.064.037	1.040.831
Verzoektaken	8.369.016	9.577.774	1.208.758
Totaal lasten	12.392.221	14.641.811	2.249.589
Totaal saldo van baten en lasten	5.495.331	6.776.644	1.281.313

De inhoudelijke en financiële verantwoording over de gerealiseerde basis- en verzoektaken heeft periodiek per individuele opdrachtgevers plaatsgevonden. De voortgang is gerapporteerd in de accountrapportages en -gesprekken met de individuele deelnemers en andere opdrachtgevers. Per deelnemer is aandacht gegeven aan onder- en overschrijdingen. De baten per opdrachtgever zijn weergegeven in bijlagen 1

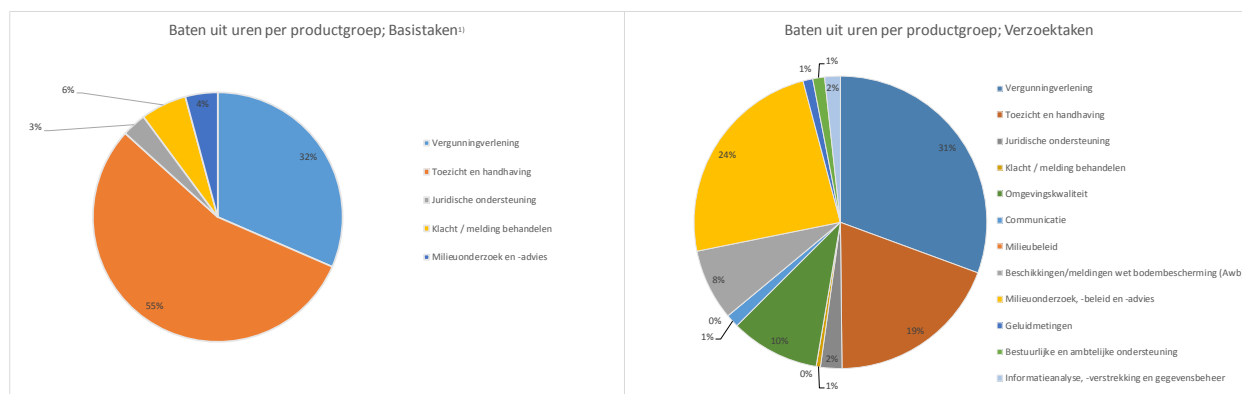
Onderstaand zijn ter informatie een tweetal tabellen opgenomen met de gerealiseerde baten uit uren van de activiteiten over de diverse productgroepen en uitgesplitst naar basis- en verzoektaken. Daaronder is in taartdiagrammen de samenstelling van de baten uren uit basistaken en verzoektaken weergegeven. Aangegeven is welke productgroep welk aandeel in het totaal van de baten uren had gedurende het boekjaar.

Baten uren per productgroep; Basistaken

Product groep	Omschrijving	Realisatie 2019	%
1	Vergunningverlening	2.353.292	31%
2	Toezicht en handhaving	4.120.238	55%
3	Juridische ondersteuning	234.744	3%
4	Klacht / melding behandelen	444.097	6%
6	Omgevingskwaliteit	25.453	0%
8	Milieubeleid	5.029	0%
9	Beschikkingen/meldingen wet bodembescherming (Awb)	6.666	0%
10	Milieuonderzoek en -advies	312.787	4%
11	Milieumetingen	4.972	0%
12	Bestuurlijke en ambtelijke ondersteuning	11.830	0%
13	Informatieanalyse, -verstrekking en gegevensbeheer	33.609	0%
Totaal baten basistaken uit uren		7.552.716	100%
Doorbelaste externe projectkosten		43.018	
Totaal baten basistaken		7.595.733	

Baten uren per productgroep; Verzoektaken

Product groep	Omschrijving	Realisatie 2019	%
1	Vergunningverlening	4.073.268	31%
2	Toezicht en handhaving	2.557.124	19%
3	Juridische ondersteuning	314.832	2%
4	Klacht / melding behandelen	62.590	0%
6	Omgevingskwaliteit	1.309.946	10%
7	Communicatie	193.976	1%
9	Beschikkingen/meldingen wet bodembescherming (Awb)	1.047.110	8%
10	Milieuonderzoek, -beleid en -advies	3.200.405	24%
11	Geluidmetingen	143.747	1%
12	Bestuurlijke en ambtelijke ondersteuning	173.424	1%
13	Informatieanalyse, -verstrekking en gegevensbeheer	230.354	2%
Totaal baten verzoektaken uit uren		13.306.777	100%
Doorbelaste externe projectkosten		515.944	
Totaal baten verzoektaken		13.822.721	

¹⁾Omwille van de relevantie zijn bij de grafiek m.b.t. basistaken de productgroepen waarbij baten uit uren < € 100.000,- niet opgenomen;

Hieruit blijkt, hetgeen logisch is, dat het zwaartepunt van de basistaken ligt bij toezicht en handhaving, vergunningverlening en de bijbehorende klachtafhandeling en juridische ondersteuning. Binnen de verzoektaken zijn, naast vergunningverlening en toezicht & handhaving, de productgroepen

milieuonderzoek, omgevingskwaliteit en beschikkingen/meldingen wet bodembescherming van belangrijke omvang.

Een nadere toelichting op ontwikkeling van de baten en lasten van dit programma is opgenomen onder paragraaf 3.2.

2.3.3 Programma Collectieve taken

Wat willen we bereiken?

Collectieve taken zijn taken die op verzoek van en in samenspraak met de deelnemers in gezamenlijkheid voor de gehele regio worden uitgevoerd. Het betreft taken waar een duidelijk voordeel ligt in of noodzaak is voor een gebundelde aanpak (schaalvoordelen, gemeentegrens overschrijdend, samenballing van expertise e.d.). Hiermee wordt standaardisatie en daarmee efficiency verkregen. Tevens draagt dit bij aan een goede implementatie van nieuwe ontwikkelingen. Jaarlijks wordt daarvoor een werkplan met doelen en acties opgesteld.

Wat hebben we er voor gedaan?

De werkzaamheden in de programmaperiode 2019 – 2021 moeten voldoen aan de volgende 4 principes, die tijdens het AB op d.d. 23 november 2017 voor 4 jaar zijn vastgesteld. Volgens deze indeling zijn projecten toegewezen in het jaarwerkplan:

1. Het elkaar ontmoeten

Doel is elkaar te ontmoeten en weten te verbinden, op regionale, provinciale of landelijke schaal. Samen met de GGD, veiligheidsregio of nieuwe partijen meer kennis en ervaring opbouwen op thema's als ketenhandhaving, gezondheid en veiligheid.

- Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht (BPO): genoemde thema's hebben in 2019 invulling gekregen in de verschillende onderliggende toegekende projecten, onder andere vanuit de afspraken in het BPO of anderszins. Relevante thema's waren zorgvuldige veehouderij (zie paragraaf 2.2.5, onderdeel BPO-speerpunt), de aanpak ter voorkoming van milieuschade door dumping van drugsafval, het verbod op asbestdaken (zie paragraaf 2.2.3) en risicorelevante bedrijven. Doel van het project risicorelevante bedrijven is om de risico's in beeld te krijgen van de meest risicorelevante bedrijven (niet zijnde Brzo) in de regio, om vervolgens met een risicogerichte aanpak (auditgericht) een aanvaardbaar risico te bewerkstelligen en een structureel beter naleefgedrag te waarborgen. Hierbij wordt ernaar gestreefd dat bedrijven zelf zoveel mogelijk de verantwoording nemen voor de veiligheid. In 2019 hebben er 9 audits plaatsgevonden. De overige risicorelevante bedrijfslocaties (circa 40) zijn voor een groot deel op reguliere wijze bezocht. Verder is in het kader van dit project op bedrijventerrein BZOB in Helmond een pilot gestart, waarbij onderzocht wordt op welke wijze informatie-uitwisseling kan plaatsvinden in geval van een calamiteit. Onderdeel daarvan zijn beschikbaarheid van een actuele stoffenlijst, essentiële bedrijfsinformatie (vergunningen, riolering, bluswateropvang e.d.) en alarmering van de omgeving. Ten slotte is in 2019 onderzoek gedaan naar risicogerichte vergunningverlening en de aansluiting met risicogericht toezicht. Dit onderzoek is eind januari 2020 afgerond, de evaluatie en opvolging moet nog plaatsvinden. De (uitgebreidere) resultaten worden gerapporteerd aan het BPO en de regio's.
- Samenwerking politie en justitie: binnen het VTH-stelsel heeft de Landelijke Handhavingstrategie (LHS) als voornaamste doel om passend te kunnen interveniëren bij iedere (tijdens toezicht) geconstateerde overtreding. Dit vereist een geïnstrumenteerde aanpak waarbij het samenspel

tussen een bestuurs- en strafrechtelijke aanpak van (milieu)overtredingen centraal staat. De samenwerking tussen de ODZOB, politie en Openbaar Ministerie (FP) richt zich vooral op kennis-/informatiedeling, tactische/operationele afstemming en het daadwerkelijk samen aanpakken van hardnekkige milieucriminaliteit.

- Oog- en oorfunctie in het kader van ondermijning (zie paragraaf 2.2.8).
- Informatiegestuurde handhaving (Igh): Igh draagt bij aan efficiënte uitvoering van basistaken en de inzet van toezichtcapaciteit bij inrichtingen. Het gaat daarbij om delen van informatie, afstemming en samenwerking met handhavingpartners en bronpartijen zoals het IL&T (min. I&M) en LMA (Amice). Tevens wordt intensief opgetrokken met de andere twee Brabantse omgevingsdiensten. Vanuit Igh wordt een bijdrage geleverd aan toezichtplannen en projecten door het opstellen van (risico)analyses en het prioriteren en adviseren van toezichthouders op zowel operationeel als tactisch niveau. In 2019 zijn analyses uitgevoerd op de volgende thema's: klachten (selectie op categorie en aantal, houtkachels, laag frequent geluid, bromtonen-pieptonen en maandanalyses) stookinstallaties, thermisch gereinigde grond (TTG), mestverwerkers, asbestsaneringen, strategische en tactische quickscan, ontdoeners niet-meldingsplichtige inrichtingen asbest, E-waste, loodaccu's, voor consumptie of verwerking ongeschikt materiaal, slib van fysisch-chemische behandeling en afvalstoffen.
- Regeling verwijdering calamiteuze stoffen (RVCS): De RVCS is uitgebreid met het onderdeel bodemsaneringen en geactualiseerd in samenwerking met de regio, opdrachtgevers en samenwerkingspartners. In december 2019 is de RVCS aan de colleges aangeboden voor vaststelling. Onder collectieve taken worden ook niet-inrichtingsgebonden taken opgepakt. Deze krijgen voor onze regio invulling in het Brabant brede project Samen sterk in Brabant (SSiB). De coördinatie, verantwoording en afstemming vindt plaats vanuit de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN). Het AB ODZOB heeft zich in november 2019 positief uitgesproken over voorzetting van de werkzaamheden voor SSiB vanaf 2021.

2. De basis ondersteunen

Het doel van de projecten binnen dit programmaonderdeel is de uitvoering van de primaire taken in de basis te ondersteunen op het gebied van kwaliteit door monitoring, rapportage, het ontsluiten van geografische informatie systemen en innovatie. Verbetering van de bedrijfsvoering van de VTH-basistaken staat voorop onder dit principe. In 2019 is dit op meerdere vlakken projectmatig opgepakt:

- In het project Ketenuitwisseling is de gezamenlijke aanbesteding van een nieuw VTH-systeem uitgewerkt. Het betreft het regio-brede vervolg op de inventarisatie (marktonderzoek) van najaar 2018. Naast de architectuurplaat en de scope is inmiddels het aanbestedingsdocument (inclusief bijlagen als het programma van Eisen) opgesteld, in samenwerking met de deelnemers. De volgende partijen hebben besloten om deel te nemen aan de gezamenlijke aanbesteding: SSC de Kempen namens de 5 Kempengemeenten (Bergeijk, Bladel, Eersel, Reusel-De Mierden en Oirschot), Deurne, Veldhoven, Someren, Best, de samenwerking A2 namens de drie A2-gemeenten (Valkenswaard, Heeze-Leende, Cranendonck), Dienst Dommelvallei (Son en Breugel, Nuenen, Geldrop- Mierlo), Asten, Laarbeek, Gemert-Bakel, Helmond, Landerd, Uden, Wijchen en Druten. Begin 2020 zullen we starten met de gezamenlijke aanbesteding waaraan voornoemde organisaties deelnemen.
- Regionaal zijn afspraken gemaakt over het gebruik van zaaktypes voor het VTH-proces.
- In de digitale ondersteuning van taken is nu automatische publiceren van gemandateerde besluiten mogelijk gemaakt. De inzet is verder faciliteren op besluiten van de provincie (nagenoeg afgerond) en gemeenten.

- Voorjaar 2019 was de primeur voor de ODZOB voor wat betreft het leveren van inhoudelijke jaarrapportages aan alle deelnemers (gemeenten en provincie). Ook over het jaar 2019 zullen we jaarrapportages aan hen opleveren.
- De automatische intake van e-formulieren (zwemwater) is gerealiseerd. Deze ICT-ondersteuning wordt nu doorontwikkeld voor bodem en ontgrondingen.
- Voor de komst van de Omgevingswet is een pilot Digitaal Stelsel Omgevingswet in gang gezet. De pilot is nu in de fase dat er regionale afspraken worden gemaakt over de omgevingstafel. In 2020 zal ook het regionaal proces vergunningverlening verder geconcretiseerd worden.

3. De koers bepalen

Nieuwe ontwikkelingen te volgen en van daaruit koers te bepalen is essentieel om voorbereid te zijn op toekomstige nieuwe ontwikkelingen in milieuwet- en regelgeving. Huidige actuele thema's in ontwikkeling zoals de veehouderij (Agrofood), ruimtelijke plannen en de Omgevingswet moeten een goede basis krijgen in een organisatie die omgevingsbewust handelt. De hoofdlijnen hierbij zijn:

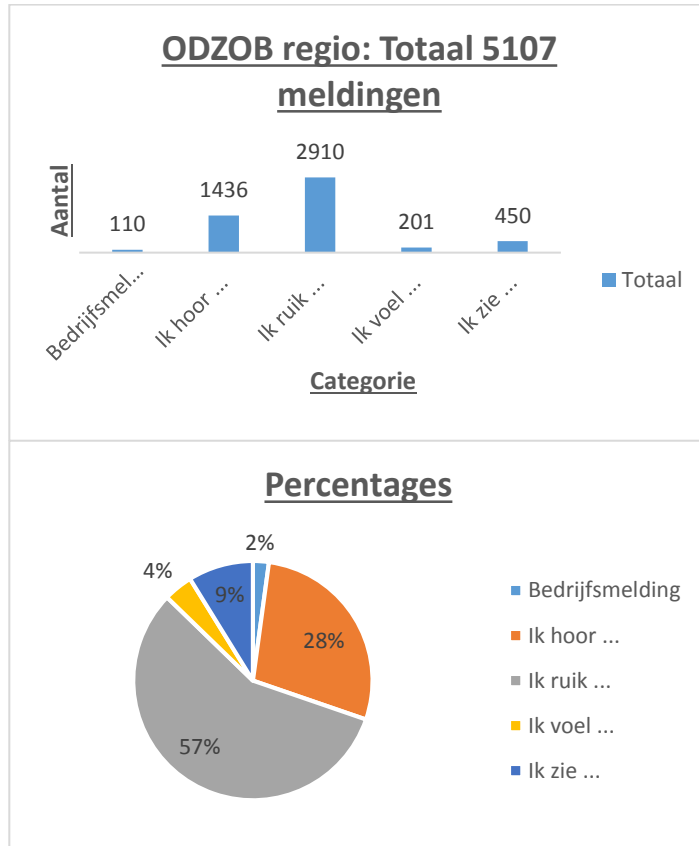
- De komst van de Omgevingswet is een belangrijke ontwikkeling die regionaal vorm krijgt binnen dit programmaonderdeel, zie paragraaf 2.2.1 voor meer informatie.
- Na een gedegen voorbereiding is op 18 december 2019 de Consortium overeenkomst voor het meetnet luchtkwaliteit door de deelnemende partijen ondertekend en 12 regiogemeenten hebben toegezegd mee te doen. Het meetnet wordt in 2020 operationeel. Dan worden de meetkasten geïnstalleerd om een regio dekkend beeld te verkrijgen van de luchtkwaliteit. Daarnaast zijn 10 flexibele meetkasten met hoogwaardige sensoren beschikbaar om tijdelijk specifieke meetcampagnes te kunnen uitvoeren. De regiogemeenten kunnen op verzoek gebruik maken van de flexibele meetkasten. Om dit operationeel te krijgen is in 2019 het meetplan afgerond en zijn afspraken gemaakt over de uitvoering (Service Level Agreement met TNO).
- In het project Omgevingsatlas bouwen we regionaal verder aan de beschikbaarheid van kaartbeelden/-lagen over de fysieke leefomgeving en gezondheid (geur, luchtkwaliteit, veehouderij en gezondheid en dergelijke). Om de kaartbeelden te maken worden openbare data gebruikt, zoals vergunningenbestanden, basisregistraties en in 2020 ook het regionaal meetnet luchtkwaliteit. De kaartbeelden worden periodiek geactualiseerd. Met de GGD wordt gewerkt aan een integratie van de Omgevingsatlas met de Brabantse Omgevingsscan (BrOS), de GGD belevingsmonitor en de milieuklachten.
- Over de stand van zaken m.b.t. Regionale Operationele Kaders Wabo milieutaken, vergunningen, asbesttaken en Wet besluit bodemkwaliteit, kunt u meer lezen in paragraaf 2.2.2.
- In het kader van stroomlijnen van energiebesparing bij VTH werkzaamheden hebben we o.a. landelijke ontwikkelingen vertaald naar het werk bij VTH. De ODZOB heeft bijgedragen aan het opstellen van de Regionale Energie Strategie (RES) door input te leveren bij de werkgroepen grootschalige duurzame energieopwekking en energiebesparing. Zie ook paragraaf 2.2.6.
- Werkprogramma Agrofood en Leefomgeving, zie paragraaf 2.2.5, onderdeel WAL.

4. De handen uit de mouwen steken

Doel is de handen uit de mouwen te steken in het alledaagse werk. Hiermee wordt invulling gegeven aan de meer structurele taken binnen dit principe. De hoofdlijnen waarop in 2019 is ingezet:

De consignatiedienst voor de regio met een 24 uur per dag bereikbare meldkamer voor de intake. De consignatiedienst zorgt samen met de meldkamer voor de operationele be- en afhandeling van de meldingen en ongewone voorvallen. Hieronder een weergave van alle meldingen/klachten in de regio Brabant Zuidoost in 2019:

Overzicht meldingen per categorie

- De coördinatie en integratie van rampenbestrijding krijgt hier prioriteit. In 2019 is daarom actief overleg gevoerd met de Veiligheidsregio om te bepalen welke verwachtingen er worden gesteld bij de uitvoering van het deelproces milieu.
- De coördinatie van Branchegerichte toezichtprojecten binnen industrieel toezicht
In 2019 hebben we diverse brancheprojecten uitgevoerd. De gekozen projecten zijn gebaseerd op de risicoprioritering van het Regionaal Operationeel Kader Milieutoezicht en handhaving. In 2019 zijn uitgevoerd: project risicovolle bedrijven, project vuurwerk, project ziekenhuis, project bouwnijverheid, project stookinstallaties, project transportbedrijven, project integrale horeca en project ketentoezicht grondstromen. De projectresultaten van 2019 worden nader zelfstandig gerapporteerd aan de regio. Enkele belangrijke resultaten:
 - Bij het toezicht op de risicovolle bedrijven is de pilot uitgevoerd waarin bedrijven op een auditachtige manier zijn benaderd. Deze pilot zal in 2020 een vervolg krijgen en meer inrichtingen zullen zo gecontroleerd gaan worden.
 - Over het algemeen is het naleefgedrag bij de branches voldoende.
 - De stookinstallaties zijn projectmatig administratief gecontroleerd. Dit is als efficiënt ervaren. In 2020 zullen we verder gaan met deze werkwijze.
 - Het project vuurwerk wordt geëvalueerd en mogelijk wordt gekozen voor een andere aanpak. Wellicht gaat de focus naar illegale opslagen i.p.v. de bekende winkels.
 - Bij het project transportbedrijven: bedrijven waar een of meerdere overtredingen zijn vastgesteld, is met 60% aan de hoge kant. Er zijn echter geen ernstige overtredingen

vastgesteld, waarbij na de initiële controle meteen handhavend is opgetreden. Dit project zal waarschijnlijk doorlopen in 2020.

- Het project ketentoezicht heeft aanleiding gegeven om verder de keten in te duiken. Er zijn enkele locaties uitgekomen, waar vermoedelijk niet volgens wetgeving omgegaan wordt met opslag, overslag en/of transport van grond. Deze locaties worden nader bezocht.
- Er zijn 5 controles bij ziekenhuizen in de regio gepland waarvan er 4 zijn bezocht. Controles hebben plaatsgevonden in de gemeenten Geldrop-Mierlo, Helmond, Veldhoven en Deurne. Totaal zijn er 9 overtredingen geconstateerd. Bij alle locaties was er iets mis met de opslag van gevaarlijke stoffen/gassen. 3 keer is een voornemen last onder dwangsom opgelegd. Er staat momenteel nog 1 controle open. De rest heeft de overtredingen ongedaan gemaakt. Het project bevat te weinig controles om de branche te kunnen analyseren.
- De aanleiding van het project bouwnijverheid is gelegen in het feit deze branche hoog geprioriteerd staat in de risicoanalyse van het ROK, deze niet eerder op een gestructureerde wijze is verkend in onze regio en nog geen beeld van het initiële naleefgedrag bestaat. Het naleefgedrag bij de relevante bedrijven (de 'branche') mag als redelijk tot goed worden beschouwd.

Wat kost het?

Onderstaande tabel geeft inzicht in de financiële ontwikkeling m.b.t. het programma Collectieve taken. In de gepresenteerde begrotingsbedragen is rekening gehouden met de in begrotingswijziging I vastgestelde overheveling van het restantbudget 2018 (€ 0,086 mln.) waarmee zowel de baten als lasten zijn verhoogd. Uit onderstaand overzicht blijkt dat een verschuiving heeft plaatsgevonden van realisatie inzet van uren naar inzet middelen. Deze verschuiving is het gevolg van overdracht van uitvoeringstaken SSiB van de ODZOB naar de ODBN. De ODBN brengt hiervoor kosten in rekening bij de ODZOB. Deze verschuiving was nog niet voorzien in de begroting. Daarnaast blijkt uit onderstaand overzicht dat het totaal van de gerealiseerde baten op het programma gelijk is aan het begrote bedrag.

Programma Collectieve taken

* bedragen x 1€

	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Realisatie t.o.v. begroting na wijziging
Baten			
Baten	1.271.186	1.271.186	0
Totaal baten	1.271.186	1.271.186	0
Lasten			
Lasten	948.719	1.027.028	78.309
Totaal lasten	948.719	1.027.028	78.309
Totaal saldo van baten en lasten	322.467	244.158	-78.309

Een nadere toelichting op de ontwikkeling van baten en lasten van dit programma is opgenomen onder paragraaf 3.4.1.

2.3.4 Algemene dekkingsmiddelen

Hieronder is het overzicht m.b.t. de algemene dekkingsmiddelen opgenomen. Deze post omvat met name doorbelasting van garantiesalarissen en personeelgerelateerde kosten aan latende partijen (=partijen die bij de oprichting van de ODZOB personeel ingebracht hebben).

Algemene dekkingsmiddelen

* bedragen x 1€

Omschrijving	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Afwijking realisatie t.o.v. begroting
Baten	50.000	65.699	15.699
Lasten	0	0	0
Saldo Algemene dekkingsmiddelen	50.000	65.699	15.699

Zie paragraaf 3.4.1 voor een nadere toelichting op de hiervoor gepresenteerde cijfers.

2.3.5 Kosten van de Overhead

Volgens BBV dienen overheadkosten afzonderlijk te worden begroot en verantwoord. Zij maken aan de lastenkant geen deel meer uit van de beleidsprogramma's. Zo wordt meer inzicht gegeven in de totale kosten van overhead voor de gehele organisatie.

Om te kunnen vaststellen welke kosten tot de overhead kunnen worden gerekend, is in het BBV een definitie van de overhead geïntroduceerd. Deze definitie luidt: "alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces". Door deze definitie te gebruiken kan een eenduidig inzicht worden gegeven in de kosten die direct zijn toe te rekenen aan bepaalde beleidsprogramma's / taakvelden.

De volgende kosten dienen tot de overheadkosten te worden gerekend:

- Leidinggevenden primair proces (hiërarchisch);
- Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
- P&O/HRM;
- Inkoop (inclusief aanbesteding en contractmanagement);
- Interne en externe communicatie (m.u.v. klantcommunicatie);
- Juridische zaken (bedrijfsvoering, of bedrijfsvoeringstaak op afdeling);
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- Informatievoorziening en automatisering (ICT) (voor zover niet direct toe te rekenen);
- Facilitaire zaken en huisvesting;
- DIV;
- Managementondersteuning primair proces;

Het programma overhead kent geen baten aangezien de overheadkosten niet rechtstreeks bij de deelnemers in rekening gebracht worden, maar via de tariefstelling op de andere programma's die tegen integrale tarieven bij de deelnemers in rekening worden gebracht.

Wat kost het?

Kosten van de overhead

* bedragen x 1€

Omschrijving	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Afwijking realisatie t.o.v. begroting
Baten	0	0	0
Lasten	5.792.798	6.167.287	374.490
Saldo kosten van de overhead	-5.792.798	-6.167.287	-374.490

Zie paragraaf 3.4.1 voor een nadere toelichting op de hiervoor gepresenteerde cijfers.

2.3.6 Heffing Vennootschapsbelasting

Op basis van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen geldt per 1 januari 2016 een belastingplicht voor overheidsondernemingen. Dit betekent dat vanaf dat moment overheden mogelijk over de winst van (een deel van) hun activiteiten vennootschapsbelasting (Vpb) dienen af te dragen. Het gaat daarbij om (geclusterde) activiteiten die voor de VPB kwalificeren als onderneming en waar geen objectvrijstellingen op van toepassing zijn.

Deze wetgeving is ook van toepassing op de ODZOB. In 2016 heeft de ODZOB in samenwerking met een extern adviseur haar activiteiten geïnventariseerd. Inmiddels is op basis hiervan een kwalitatieve inventarisatie gemaakt en is e.e.a. verder uitgewerkt en aan de fiscus voorgelegd. Een aantal activiteiten die de ODZOB verricht komen in aanmerking voor VPB-heffing. Het gaat hier om een beperkt bedrag zoals in onderstaande tabel gepresenteerd. De gepresenteerde last betreft de nog in te dienen aangifte over 2019.

Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting (VPB)

* bedragen x 1€

Omschrijving	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Afwijking realisatie t.o.v. begroting
Baten	0	0	0
Lasten	0	4.657	4.657
Saldo heffing voor de VPB	0	-4.657	-4.657

Zie paragraaf 3.4.1. voor een nadere toelichting op de hiervoor gepresenteerde cijfers.

2.3.7 Onvoorzien

De ODZOB heeft een post onvoorzien ad. € 75.000,- in de begroting opgenomen. Deze post is niet aangesproken.

Bedrag voor onvoorzien

* bedragen x 1€

Omschrijving	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Afwijking realisatie t.o.v. begroting
Baten	0	0	0
Lasten	75.000	0	-75.000
Saldo onvoorzien	-75.000	0	75.000

2.4 Paragrafen

In het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten is opgenomen dat in de Programmabegroting en daarmee ook in de verantwoording tenminste de volgende paragrafen opgenomen dienen te zijn:

- Lokale heffingen;
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Financiering;
- Bedrijfsvoering;
- Verbonden partijen;
- Grondbeleid.

2.4.1 Lokale heffingen

De ODZOB is door enkele deelnemers gemandateerd om in het kader van het vergunningverleningsproces leges te heffen. Voor zover er in die gevallen bij de vergunningverlening leges verschuldigd zijn, neemt de directeur van de ODZOB een heffingsbesluit aan de hand van regelgeving/tarifiering van de deelnemer. Aan de hand van dit heffingsbesluit int de deelnemer zelf de betreffende leges. De bepaling van de hoogte én de inning van de leges vindt daarmee plaats door het bevoegd gezag.

2.4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

2.4.2.1 Inleiding

In de financiële verordening (versie 5 oktober 2017) is geregeld dat de kaders voor het financieel risicomanagement, het opvangen van risico's door verzekeringen, voorzieningen, het weerstandsvermogen en de gewenste weerstandscapaciteit zijn vastgelegd in een nota "weerstandsvermogen en risicomanagement", welke eveneens is vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 5 oktober 2017.

Het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten laat gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen vrij in het inkleuren van de begrippen risico, weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen. Deze organisaties, waaronder ook de ODZOB, dienen zelf risico's en de weerstandscapaciteit in beeld te brengen.

2.4.2.2 Weerstandsvermogen

Bufferfunctie/egalisatiefunctie

In artikel 36 lid 4 van de GR is ten aanzien van een negatief resultaat het volgende bepaald:

"Het algemeen bestuur kan besluiten de blijkens de jaarrekening behaalde negatieve resultaten geheel of ten dele:

- a. Af te boeken van reserves, voor zover aanwezig;
- b. Ten laste te brengen van de deelnemers naar rato van ieders afname (=omzet) in het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft."

Dit betekent dat elke deelnemer naar proportie van zijn omzet deelneemt in bovengenoemde risico's.

In beginsel hoeft de ODZOB niet zelf te beschikken over een buffer om financiële risico's op te vangen. Er kan immers een beroep gedaan worden op de deelnemers. Dit is evenwel vanuit praktisch oogpunt niet

gewenst. Een negatief exploitatieresultaat zou steeds bij de deelnemers tot begrotingsoverschrijding dan wel begrotingswijziging met alle vertraging en verstoring van dien leiden.

Om adequaat en effectief te kunnen reageren op de financiële risico's zal de ODZOB moeten beschikken over een financiële buffer die dienst doet als een "egalisereserve". Hierdoor is de ODZOB in staat om risico's (binnen de door de deelnemers vooraf gestelde kaders) zelf op te vangen zonder dat dit leidt tot verstoring bij de deelnemers.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit wordt gedefinieerd als de middelen en mogelijkheden waarover de ODZOB kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Het is een buffer om er voor te zorgen dat de organisatiedoelstellingen niet in gevaar komen, als risico's werkelijkheid worden.

Conform de uitgangspunten van de nota "weerstandsvermogen en risico management", rekent de ODZOB alleen de algemene reserve tot de weerstandscapaciteit. Overigens wordt in de begroting ook steeds een kleine post opgenomen om niet specifiek begrote kosten te dekken: de post onvoorzien ten bedrage van € 0,075 mln.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de risico's (benodigde weerstandscapaciteit) die de ODZOB loopt. Voor het beoordelen van het weerstandsvermogen is inzicht nodig in zowel de omvang en de achtergronden van de mogelijke risico's als ook in de beschikbare weerstandscapaciteit.

De ratio tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit (op basis van geïnventariseerde risico's) bepaalt het weerstandsvermogen van de ODZOB.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Als deze ratio kleiner is dan 1, betekent dit dat de impact van de geïnventariseerde risico's groter is dan de beschikbare weerstandscapaciteit. Het niet afgedekte deel van de risico's zou door de deelnemers naar verhouding van hun deelname in het risico (= naar rato van ieders afname, zie bovenstaand onder het kopje "bufferfunctie/egalisatiefunctie") meegenomen moeten worden in hun eigen risicoparagraaf. Zoals is af te leiden uit de Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement ODZOB 2018 hanteert de ODZOB geen norm of streefwaarde voor het weerstandsvermogen. Op basis van informatie uit de onderstaande paragrafen resulteert ultimo 2019 een ratio van 0,9.

Algemene reserve

Zoals eerder in deze paragraaf werd toegelicht zal de ODZOB, om adequaat en effectief te kunnen reageren op de financiële risico's, moeten beschikken over een financiële buffer in de vorm van een algemene reserve. Hierdoor is de ODZOB in staat om risico's (binnen de door de deelnemers vooraf gestelde kaders) zelf op te vangen zonder dat dit leidt tot verstoring bij de deelnemers.

Het nadeel van een algemene reserve bij een gemeenschappelijke regeling is dat de deelnemers niet zelf over deze middelen kunnen beschikken. Naarmate deelnemers participeren in meerdere gemeenschappelijke regelingen weegt dit nadeel zwaarder voor de deelnemers. Daarom is het van belang de algemene reserves van de diverse GR-en beperkt te houden en aan vaste richtlijnen te koppelen. In samenwerking met de 4 regionale GR-en is een algemene regel ontwikkeld voor het bepalen van de gewenste hoogte van de algemene reserve. Deze regel is opgenomen in de eerder genoemde en door het algemeen bestuur vastgestelde "Nota Weerstandvermogen en Risicomanagement ODZOB 2018" welke vanaf 1 januari 2018 van toepassing is. Bij deze methodiek wordt de streefwaarde van de algemene reserve gebaseerd op het totaal van de baten in de begroting van de GR, zodat de hoogte eenvoudig te herkennen is voor de deelnemers. Het totaal van de baten wordt gehanteerd omdat het totaal van de baten een relatief stabiel beeld geeft in de meerjarenbegroting. Er wordt gewerkt met een staffel zodat de hoogte van de totale baten in de begroting niet voortdurend invloed heeft op de hoogte van de aan te houden algemene reserve. De volgende staffel is vastgesteld:

Bepalen streefwaarde Algemene reserve * bedragen x 1€

Totaal baten		Streefwaarde Algemene reserve	
Van	Tot	Minimum	Maximum
0	4.999.999	150.000	300.000
5.000.000	9.999.999	300.000	600.000
10.000.000	19.999.999	600.000	1.200.000
20.000.000	29.999.999	1.200.000	1.500.000
30.000.000	39.999.999	1.500.000	2.000.000
40.000.000	59.999.999	2.000.000	2.400.000
60.000.000	79.999.999	2.400.000	3.200.000
80.000.000	99.999.999	3.200.000	4.000.000

Op basis begroting 2019, de begroting voor dit rapportage jaar, geeft op basis van deze staffel een maximum streefwaarde voor de omvang van de algemene reserve voor de ODZOB van €1,2 mln. Overigens brengen begroting 2020 en 2021 met zich mee dat de ODZOB in de volgende trede van de staffel komt.

In deze paragraaf wordt uiteengezet hoe de algemene reserve zich ontwikkelt t.o.v. deze streefwaarde. De algemene reserve bedraagt ultimo 2019 € 1,2 mln. Daarmee is de algemene reserve in 2019 in lijn met de minimale streefwaarde die volgens deze richtlijn geldt.

Normaal gesproken zou de ODZOB bij een positieve ontwikkeling van de exploitatie een tariefcorrectie toepassen. Echter het Algemeen Bestuur heeft in november 2019, gezien de kosten die een aantal grote projecten met zich meebrengen voor 2020, besloten om over 2019 eenmalig géén tariefcorrectie toe te passen en het resultaat toe te voegen aan de algemene reserve opdat daar t.z.t. een beroep op kan worden gedaan voor de financiering van deze projecten. De ODZOB heeft over 2019 een resultaat van € 0,9 mln. Volgens deze aannames en inzichten ontwikkelt de algemene reserve zich als volgt:

Algemene reserve per ultimo 2019	€ 1,2 mln.
Resultaat 2019 (na belasting) volgens actuele inzichten	<u>€ 0,9 mln.</u>
Totaal na winstbestemming	€ 2,1 mln.

Volgens begroting 2020 (na wijziging) wordt in 2020 in het kader van de aanbesteding en implementatie van het VTH-systeem voor een bedrag van € 0,5 mln. een beroep gedaan op de algemene reserves.

In de loop van 2020 zal een voorstel gepresenteerd worden voor de voorbereiding van de ODZOB op de Omgevingswet. Ook hiervoor zal een beroep gedaan worden (circa € 0,725 mln.) op de algemene reserve. Aangezien deze begrotingswijziging bij het opmaken van de jaarrekening nog aan het Algemeen Bestuur voorgelegd dient te worden, is hiermee in dit overzicht geen rekening gehouden.

2.4.2.3 Risicomanagement

Risicomanagement is het effectief omgaan met de kansen en bedreigingen die de realisatie van de organisatiedoelstellingen kunnen beïnvloeden. Hiervoor is het van belang dat er een continu proces wordt ingericht van identificeren, prioriteren en beheersen.

Hierdoor kunnen goed onderbouwde keuzes gemaakt worden met betrekking tot:

- Welke risico's gedragen kunnen worden?
- Welke beheersmaatregelen kunnen getroffen worden?
- Welke middelen moeten, ter afdekking van risico's, gereserveerd worden?

De wijze waarop met risico's wordt omgegaan kent de volgende alternatieven:

- Vermijden (bijvoorbeeld: stoppen met bepaalde activiteiten);
- Beheersen (bijvoorbeeld: maatregelen treffen door processen, procedures of organisatiecultuur aan te passen);
- Overdragen (bijvoorbeeld: verzekering afsluiten of activiteit uitbesteden);
- Accepteren.

Verzekerde risico's

De ODZOB heeft een aantal risico's overgedragen door de volgende verzekeringen af te sluiten:

- Aansprakelijkheid bedrijven (Dekking voor Personen- en zaakschade voor een bedrag van maximaal € 5 mln. per aanspraak, gelimiteerd tot € 10 mln. per verzekeringsjaar. Dekking vermogensschade maximaal € 5 mln. per aanspraak, gelimiteerd tot € 10 mln. per verzekeringsjaar);
- Goed werkgeverschap (Dekking € 2,5 mln. per aanspraak);
- Rechtsbijstand;
- Computer- en elektronicaverzekering;
- Inboedelverzekering (inclusief huurdersbelang);
- Reconstructie administratie;
- Zakenreisverzekering;
- Autoverzekering.

Risico's

Het management van de ODZOB inventariseert jaarlijks de risico's waaraan de ODZOB is blootgesteld. Ook in het kader van de opstelling van de jaarrekening 2019 en begroting 2021 is deze inventarisatie uitgevoerd. Een tabel met de uitkomsten van de inventarisatie is opgenomen in bijlage 2. In deze tabel zijn alle risico's opgenomen die niet binnen de normale bedrijfsvoering opgelost kunnen worden, in de gehanteerde methodiek alle risico's met een score groter of gelijk aan 6 (totale verwachtingswaarde € 1.41 mln.). De risico's met een score van 5 of lager (totale verwachtingswaarde € 0,46 mln. zijn niet in deze

tabel opgenomen aangezien aangenomen is dat deze binnen de normale bedrijfsvoering opgevangen kunnen worden. Opgemerkt dient te worden dat de tabel inzicht geeft in de verwachtingswaarde van de risico's. Wanneer een risico zich daadwerkelijk voordoet zal het effect groter zijn dan de verwachtingswaarde.

Voor een goede interpretatie van de risico's dient in ogenschouw genomen te worden dat een belangrijk risico bestaat uit de mogelijkheid dat deelnemers gaan bezuinigen en dat dit leidt tot minder opbrengsten bij de ODZOB, en dat dit risico dus door de deelnemers zelf sterk beïnvloedbaar is. Dit betreft risiconummer 1.1 uit de tabel en heeft een verwachtingswaarde van € 0,14 mln. Dit risico wordt overigens voor een deel afgedekt door het feit dat de ODZOB werkt met een flexibele schil, waardoor de kosten gedeeltelijk aangepast kunnen worden wanneer de vraag afneemt. Tevens is dit risico ingeperkt doordat in de Dienstverleningsovereenkomst (DVO) is opgenomen dat deelnemers de opdrachtverlening op het gebied van verzoektaken slechts binnen bepaalde grenzen kunnen verminderen. Daarom wordt de totale verwachtingswaarde van de risico's gecorrigeerd voor risiconummer 1.1. De verwachtingswaarde van de resterende risico's bedraagt € 1.27 mln. Hier tegenover staat ultimo 2019 een algemene reserve van de dienst van € 1.200.000,-. Als gevolg hiervan dienen de deelnemers, elk voor hun deel, in hun risicoparagraaf rekening te houden met een gering onafgedekte risico van € 0,07 mln. Bij de waardering van dit risico kan rekening gehouden worden met het feit dat dit risico door de deelnemers zelf beïnvloed kan worden door elkaar aan te spreken op een ieders verantwoordelijkheid én met het feit dat de ODZOB dit risico mogelijk af kan wenden door in te krimpen met de flexibele schil.

Voordeel van een dergelijke benadering is dat de ODZOB op termijn beschikt over een beperkte weerstandscapaciteit om risico's op te kunnen vangen terwijl de deelnemers zich er van bewust blijven dat ook zij een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben om werk bij de ODZOB te blijven neerleggen. Overigens kunnen de deelnemers bij de afdekking van de risico's ook rekening houden met de boven geschetste verwachting omtrent de ontwikkeling van de algemene reserve in de loop van 2020.

Opgemerkt dient te worden dat na balansdatum Nederland geconfronteerd is met de Corona-crisis. Gezien het actuele karakter van deze crisis waren de hieraan gerelateerde risico's nog niet voorzien in de in vorige paragraaf genoemde inventarisatie. Zie voor verdere opmerkingen ook paragraaf 3.6 Gebeurtenissen na balansdatum.

2.4.2.4 Kengetallen

Volgens het besluit tot wijziging van het BBV van 15 mei 2015 dient de ODZOB in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing kengetallen op te nemen. Dit teneinde de transparantie te vergroten. De kengetallen en bijbehorende beoordeling volgen onderstaand.

Kengetallen

	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019
Netto schuldquote	-2,9%	-2,1%	-7,7%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-2,9%	-2,1%	-7,7%
Solvabiliteitsratio	26,3%	29,2%	41,6%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,0%	0,0%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Netto schuldquote

Netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de ODZOB ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie

drukken. Een negatief percentage geeft aan dat er per saldo geen sprake is van een netto schuld maar een positief saldo.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Aangezien de ODZOB geen verstrekte leningen heeft, is dit kengetal gelijk aan de ongecorrigeerde versie.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de ODZOB in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Het eigen vermogen van de ODZOB bestaat volgens artikel 42 van het BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening. Met de keuze van het AB om de algemene reserve te maximeren en ook de bestemmingsreserves te reguleren is indirect ook gekozen om niet te sturen op de solvabiliteitsratio.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de ODZOB heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Bij de ODZOB is geen sprake van grondexploitatie en daarmee is dit kengetal niet van toepassing.

Belasting capaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid.

De ODZOB heeft geen mogelijkheid tot het heffen van opcenten of OZB. Het kengetal voor belasting capaciteit is daarmee niet van toepassing voor de ODZOB dan wel is gelijk aan nul.

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie

De kengetallen van de ODZOB zijn in lijn met de positie van de ODZOB als gemeenschappelijke regeling. De organisatie heeft in de eerste jaren van haar bestaan een beperkt eigen vermogen opgebouwd en is gedeeltelijk gefinancierd met vreemd vermogen. Dit komt tot uiting in de solvabiliteitsratio. Voor de toekomst wordt de uitkomst van de solvabiliteitsratio voor een belangrijk deel bepaald door het beleid t.a.v. de opbouw van de algemene reserve. Door de algemene reserve te maximeren en de bestemmingsreserves te reguleren is indirect besloten om niet te sturen op de solvabiliteit. Ultimo 2019 is de solvabiliteit éénmalig hoger dan gebruikelijke aangezien besloten is om over 2019 geen tariefcorrectie toe te passen zodat de algemene reserve vergroot wordt opdat in 2020 daar gebruik van gemaakt kan worden voor de financiering van het nieuwe VTH-systeem en eventueel voor de voorbereiding van op de omgevingswet.

Vorig jaar is gemeld dat de structurele exploitatieruimte een ratio is die voor de ODZOB slechts beperkte informatiewaarde heeft. Dit was vanwege het feit dat het moeilijk te beoordelen was of de structurele baten zich ook daadwerkelijk als structureel zouden gedragen omdat de deelnemers grote vrijheid kenden om opdrachten al dan niet bij de ODZOB te plaatsen. Met de vaststelling van de nieuwe DVO (dienstverleningsovereenkomst) zijn de mogelijkheden voor deelnemers om hun verzoektaken plotseling substantieel te verlagen wat ingeperkt. Hiermee is de informatiewaarde van het genoemde kengetal (structurele exploitatie ruimte) in betekenis toegenomen maar nog altijd beperkt.

2.4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

De activa bestaan voornamelijk uit kantoorinvesteringen zoals inventaris, computers, software e.d. Onderhoud van software en hardware is opgenomen in de normale exploitatiebegroting. De omvang en samenstelling van de activa is van dien aard dat verder geen invulling aan deze paragraaf wordt gegeven.

2.4.4 Financiering

Bij de inwerkingtreding van de Wet Financiering decentrale overheden (Fido) is het opnemen van een financieringsparagraaf en de begroting en jaarrekening voorgeschreven. Met de financieringsparagraaf wordt beoogd de transparantie van het treasurybeleid en -beheer te vergroten en meer inzicht te geven in de (financierings)risico's. In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de voorgeschreven informatie over kasgeldlimiet en renterisiconorm. Tevens wordt inzicht gegeven in de wijze van financiering als ook in de wijze waarop omgegaan wordt met overtollige liquide middelen.

2.4.4.1 Rentevisie

Gezien de geringe invloed van de rente-ontwikkeling op de rekening van de ODZOB, is geen lange termijn rentevisie opgenomen.

2.4.4.2 Rentetoerekening

In het BBV is opgenomen dat de paragraaf financiering van de begroting en de jaarstukken inzicht moet geven in:

- de rentelasten;
- het renteresultaat;
- de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten.

Om dit inzicht te verschaffen is onderstaand schema hier opgenomen.

Renteschema

* bedragen x 1€

a	De externe rentelast over de korte en lange financiering		3.780
b	De externe baten (idem)		0
	Saldo rentelasten en rentebaten		3.780
c1	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	0	
c2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	
c3	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	
			0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		3.780
d1	Rente over eigen vermogen		0
d2	Rente over vreemd vermogen		0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		3.780
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		0
f	Renteresultaat op taakveld Treasury		3.780

In dit schema is conform de aanbeveling in de BBV-notitie rente 2017 de aan de taakvelden toegerekende rente in mindering gebracht op de externe rentelasten die drukken op het taakveld Treasury.

De aan taakvelden toe te rekenen rente wordt geheel aan het taakveld overhead toegerekend. Dit als gevolg van het feit dat vrijwel alle activa van de ODZOB volgens de definitie van het BBV gerelateerd zijn aan het taakveld overhead.

2.4.4.3 Kasgeldlimiet

Ter beperking van het renterisico op de netto-vlottende schuld (schulden met een looptijd van minder dan één jaar) heeft de wetgever de kasgeldlimiet vastgesteld. Zo wordt voorkomen dat fluctuaties van de korte rente direct een relatief grote impact hebben op de rentelasten tijdens een boekjaar.

Voor gemeenschappelijke regelingen bedraagt de kasgeldlimiet 8,2% van het begrotingstotaal.

Het saldo van vlottende schulden en vlottende middelen wordt afgezet tegen het begrotingstotaal.

Voor 2019 bedraagt deze norm € 1,58 mln. Aangezien de vlottende schuld van de ODZOB lager was dan de vlottende middelen, bleef de ODZOB ruimschoots binnen deze norm. Voor specificatie, zie onderstaande tabel:

Kasgeldlimiet

* bedragen x 1 €

	KW 1 2019	KW 2 2019	KW 3 2019	KW 4 2019	2018
Kasgeldlimiet					
1 Vlottende schuld					
- opgenomen gelden < 1 jaar	-	-	-	-	-
- schuld in rekening courant	-	-	-	-	-
- door derden gestorte gelden < 1 jaar	-	-	-	-	-
- overige schulden/overlopende passiva	1.199.614	1.517.962	1.450.944	746.266	850.989
- overlopende passiva	3.366.132	3.687.397	1.364.839	2.690.601	3.403.320
<i>Totaal vlottende schuld</i>	<i>4.565.746</i>	<i>5.205.359</i>	<i>2.815.783</i>	<i>3.436.867</i>	<i>4.254.309</i>
2 Vlottende middelen					
- contante gelden in kas	-	-	-	-	-
- tegoeden rekening courant	7.680.293	7.285.543	7.631.753	1.216.412	1.658.029
- overige uitstaande tegoeden	234.876	125.952	340.928	1.919.438	1.687.829
- overlopende activa	3.230.319	6.413.328	7.733.844	1.787.527	1.470.238
<i>Totaal vlottende middelen</i>	<i>11.145.488</i>	<i>13.824.823</i>	<i>15.706.525</i>	<i>4.923.377</i>	<i>4.816.096</i>
3 Toets kasgeldlimiet					
3.1 Totaal netto vlottende schuld (1 -/- 2)	-6.579.742	-8.619.464	-12.890.742	-1.486.510	-561.787
3.2 Toegestane kasgeldlimiet	1.575.117	1.575.117	1.575.117	1.575.117	1.458.580
Ruimte (3.2 -/- 3.1)	8.154.859	10.194.581	14.465.859	3.061.627	2.020.367
Berekening toegestane kasgeldlimiet					
Begrotingstotaal	19.208.738	19.208.738	19.208.738	19.208.738	17.787.556
Normpercentage	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
Norm	1.575.117	1.575.117	1.575.117	1.575.117	1.458.580

2.4.4.4 Renterisiconorm

Ter beperking van het renterisico op vaste schuld heeft de wetgever de renterisiconorm vastgesteld.

De renterisiconorm heeft tot doel het beheersen van de renterisico's op de vaste schuld (=schuld met een rentetypische looptijd van één jaar of langer) door onder andere het aanbrengen van spreiding in de looptijden van de leningenportefeuille. De renterisiconorm bepaalt dat het bedrag van de langlopende schuld dat binnen een gegeven jaar verplicht moet worden afgelost, of waarvan de rente moet worden herzien, maximaal 20% van het begrotingstotaal mag bedragen.

Het renterisico op de vaste schuld in een jaar wordt als volgt berekend: de som van het bedrag aan herfinanciering en het bedrag aan renteherziening op de vaste schuld.

De ODZOB heeft sinds de laatste aflossing in 2017 geen vaste schuld meer. Daarmee voldoet de ODZOB automatisch aan de norm zoals ook uit onderstaande tabel blijkt.

*Leningen en kredietfaciliteiten***Renterisiconorm**

* bedragen x 1 €

	2019	2018
Variabelen		
1 Renteherzieningen	0	0
2 Aflossingen	0	0
3 Renterisico (1+2)	0	0
4 Renterisiconorm	3.841.748	3.557.511
5a Ruimte onder risiconorm	3.841.748	3.557.511
5b Overschrijding risiconorm	n.v.t.	n.v.t.
Berekening renterisiconorm (4)		
Begrotingstotaal	19.208.738	17.787.556
Percentage 20%	3.841.748	3.557.511
Minimumbedrag conform regeling	2.500.000	2.500.000

2.4.4.5 Leningen, kredietfaciliteiten en schatkistbankieren

De ODZOB had in 2019 toegang tot een rekening courant krediet bij BNG van € 1.800.000, -

Schatkistbankieren/tijdelijk overtollige middelen

Tijdelijk overtollige middelen worden d.m.v. schatkistbankieren bij het rijk gestald. Voor verdere toelichting, zie paragraaf 3.3.2.

2.4.5 Bedrijfsvoering**2.4.5.1 Personeel en organisatie**

Zoals in de begroting 2019 is aangegeven is kwaliteit het bestaansrecht van de ODZOB. Investeren in kennis, kunde en competenties van de ODZOB-medewerkers is daarom ook een van de speerpunten. Veel aandacht besteden we aan persoonlijke ontwikkeling, opleiding en scholing. Het totale opleidingsbudget bedraagt in 2019 € 260.000,- (ca. 2% van de totale loonsom). Tot 31 december 2019 heeft de ODZOB € 187.421,- uitgegeven aan opleidingen, trainingen en coaching. Er is bijvoorbeeld een start gemaakt met opleidingen in het kader van de Omgevingswet. Naar aanleiding van de Strategische Personeelsplanning (SPP) is het initiatief genomen om gezamenlijk met de andere Brabantse omgevingsdiensten een Vergunningverleners in opleiding (VIO) traject op te starten. Er zijn zes overwegend startende professionals begonnen in een leerwerktraject van 10 maanden tot vergunningverlener. Dit voorziet op termijn in de groeiende behoefte aan ervaren vergunningverleners. We merken dat de huidige arbeidsmarkt dusdanig krap is dat het heel moeilijk is om ervaren vergunningverleners aan te trekken.

De personele bezetting bedroeg op 1 januari 2019 in totaal 210,9 fte. Hiervan betrof 73% medewerkers met een vast ambtelijk dienstverband en 27 % tijdelijke inhuur. De werkelijk gemiddelde bezetting eind december bedroeg 225,3 fte in een verhouding van 74% vast en 26% tijdelijk. De streefwaarde zoals opgenomen in de begroting 2019 is 80% vast en 20% tijdelijk. De tijdelijke inhuur bestaat voor ongeveer de helft uit medewerkers met een payroll contract en voor de helft inhuur via detacheringsbureaus. De intentie bij de meeste payroll medewerkers is om ze bij gebleken geschiktheid na de inhuur periode vast in dienst te nemen. Gezien enerzijds de toename van structurele werkzaamheden en anderzijds de krapte op

de huidige arbeidsmarkt is de verwachting dat we in de loop van 2020 meer payroll medewerker in vaste dienst zullen nemen.

In 2019 is door het HR-team veel tijd en energie gestoken in de voorbereiding van de Wet Normalisering Ambtenaren (WNRA) per 1 januari 2020. Hiertoe zijn trainingen gevolgd en is er een uitgebreid communicatietraject opgezet om alle medewerkers mee te nemen in de wijzigingen. Tevens zijn alle regelingen in samenwerking met de Ondernemingsraad en Georganiseerd overleg technisch omgezet.

Organisatieontwikkeling

In 2019 is gestart met de implementatie van het organisatieontwikkelingstraject. Aanleiding was enerzijds de constatering van management en medewerkers dat de groei van de organisatie leidde tot een aantal knelpunten, en anderzijds de inhoudelijke uitdagingen waar de ODZOB de komende jaren voor staat (Omgevingswet, modernisering van het toezicht, optimaal gebruik maken van de digitale mogelijkheden in de VTH-werkzaamheden, integrale samenwerking met ketenpartners, et cetera). Speerpunten van de organisatieontwikkeling zijn het tonen van eigenaarschap, kwaliteits- en omgevingsbewustzijn, nauwere samenwerking tussen diverse specialismen, en het optimaal inzetten van de grote variëteit aan talenten in onze organisatie. De matrixorganisatie, bestaande uit 5 afdelingen, is losgelaten. Daarvoor in de plaats zijn medewerkers geclusterd in zelforganiserende teams. Deze teams maken allemaal een traject van teamontwikkeling door, waarbij elk team kijkt naar de aanwezige kwaliteiten en competenties, op basis hiervan bepaalde taken onderling (her)verdeelt, een ambitie formuleert om de kwaliteit van producten en werkprocessen te verbeteren, de samenwerking te intensiveren en zo voor te sorteren op de transitie naar de Omgevingswet. Ondertussen “blijft de winkel open” en blijft onze dienstverlening in tact. Dit traject vergt veel van de medewerkers én van het management van de ODZOB. Opleiding, training, het inwerken van nieuwe medewerkers en teamontwikkeling kosten tijd.

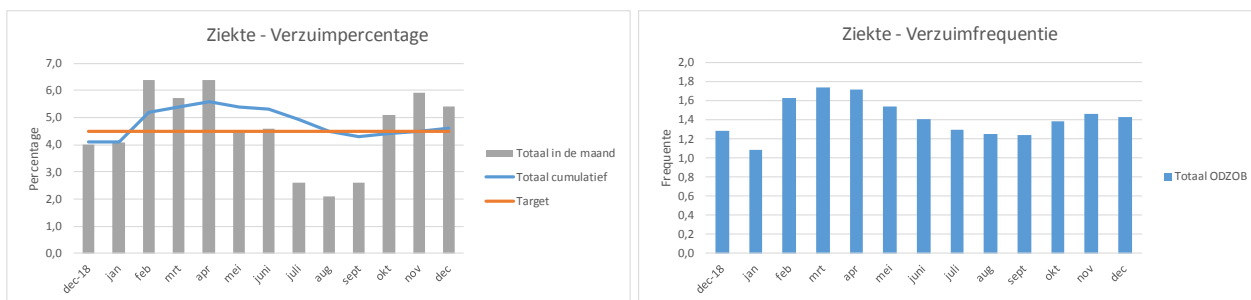
Personeelsbezetting

Bezetting

* aantallen x 1 Fte

Bezetting in Fte's	Begroot primair 2019	Begroot na wijziging 2019	Gerealiseerde gemiddelde bezetting 2019	Ultimo 2019	Gerealiseerde gemiddelde bezetting 2018
Dienstverband	154,9	154,9	158,2	165,7	153,4
Inhuur / payroll	33,0	33,6	63,0	59,7	43,6
TOTAAL bezetting in FTE's	187,8	188,5	221,3	225,3	197,0

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuimpercentage is in 2019 ten opzichte van 2018 gestegen met 0,5% van 4,1% naar 4,6%. Ook de meldingsfrequentie is licht gestegen van 1,29 naar 1,43. Wel is de gemiddelde verzuimduur gedaald van 20 naar 14 dagen.

Arbo

De ODZOB wil een werkgever zijn waarbij de medewerkers zich op hun plek voelen, goed en veilig kunnen functioneren en zich kunnen ontplooiën. Een van de prioriteiten uit het plan van aanpak was de voorlichting aan (nieuwe) medewerkers. In 2019 is dit punt opgepakt. Er is een document opgesteld genaamd "Veilig werken bij de ODZOB". Daarnaast zijn er door de preventiemedewerkers in totaal 5 bijeenkomsten georganiseerd voor nieuwe medewerkers, waarin de Arbo-veiligheidsregels bij de ODZOB toegelicht werden. Verder zijn werkinstructies opgesteld in samenwerking met de teams en is begonnen met het uitvoeren van de taakrisico analyses met de verschillende teams.

2.4.5.2 Huisvesting en facilitair

Bij de aanbestedingen voor facilitaire zaken stimuleren wij onze leveranciers om hun producten/diensten te verduurzamen en wordt er bij alle inkooptrajecten ingezet op minder verpakkingsmateriaal. Zo wordt de bedrijfskleding bij einde dienstverband bijvoorbeeld reserveerbaar gesteld of gerecycled. Daarnaast zoeken wij naar samenwerking met andere overheidsinstanties met als doel door het grotere volume een betere prijs, en door de bundeling van onze ervaringen/kennis een betere kwaliteitsverhouding en lagere inkoopkosten te krijgen.

2.4.5.3 Kwaliteit

De ODZOB heeft het realiseren van kwaliteit hoog geprioriteerd. De ODZOB investeert in voldoende capaciteit met de juiste kwaliteit. Sinds 2019 geldt voor de omgevingsdiensten een nieuwe set van kwaliteitscriteria. Echter het verbeteren van de kwaliteit vraagt om meer dan dit; meer kennis, goede samenwerking, heldere processen en borging zijn allen noodzakelijk om te komen tot betere kwaliteit.

In 2019 hebben we daarom alle medewerkers trainingen gegeven met betrekking tot de omgaan met informatie (data en documenten) zoals wij die als ODZOB onder handen hebben. In totaal hebben wij 27 Squit-trainingen en 4 IZIS-trainingen gegeven. Naast de trainingen zijn we (via een kwaliteitsteam) extra kwaliteitsmonitoring aan het opzetten. De extra kwaliteitsmonitoring, is gericht op drie onderdelen, namelijk:

- inhoudelijk, toegespitst op doorlooptijden, wel/niet halen van wettelijke termijnen, inhoudelijke afhandeling, werkvoorraad etc.
- data, toegespitst op de kwaliteit van de gegevens, zoals wel/niet vastgelegd in de locatiedossiers en omgevingsdossiers, die van toepassing zijn bij een inrichting.

- zaakdossiers, toegespitst op met name de vindbaarheid in IZIS en Squit en de volledigheid van documenten in een zaak. Bij deze categorie zijn met name ook de toepassing van de archiefeisen van belang.

Vanuit kwaliteitsmonitoring wordt onderzocht of werkinstructies rondom informatiemanagement duidelijk zijn en de organisatie hier ook naar handelt. Per team zijn vertegenwoordigers kwaliteit aangewezen. Deze vertegenwoordigers zijn aan zet om samen met hun team aan de slag te gaan om op basis van de aanbevelingen vanuit monitoring de informatievastlegging verder te verbeteren. De kwaliteitsmonitoring wordt verder uitgerold in 2020.

Ook de collegiale toets die we in ODnI-verband uitvoeren is gericht op de professionalisering van de monitoring. Inmiddels zijn we ge-audit door Omgevingsdienst Regio Utrecht en RUD Zuid-Limburg. De 2 omgevingsdiensten hadden naast diverse positieve punten, ook twee verbeterpunten, namelijk het op orde zijn van de dossiers en juiste prioritering voor wat betreft alle plannen en daarvoor benodigde capaciteit/middelen. Verbetervoorstellen hiervoor worden via het kwaliteitsteam en werkgroep Staat van Mandaat opgepakt.

Naar aanleiding van het Arena rapport “De Staat van het Mandaat” heeft het bestuur de ODZOB opdracht gegeven om de aanbevelingen uit het rapport uit te voeren. Het project is inmiddels opgestart en er zijn intern suggesties gedaan voor actiepunten om aan de doelstelling van de aanbevelingen uit dit rapport te voldoen en tevens de ODZOB werkwijze te verbeteren. Naar verwachting resulteert dit project niet alleen in een efficiëntere werkwijze, maar ook in een minder foutgevoelig proces, waardoor een aanzienlijke kwaliteitsverbetering gerealiseerd kan worden.

Om in de toekomst nog betere informatie-uitwisseling te realiseren hebben we samen met de deelnemers een gezamenlijke aanbesteding VTH-systeem opgestart (zie paragraaf 2.4.5.4). Daarnaast werkt de ODZOB met de deelnemers aan goede (basis)registraties, onderdeel hiervan zijn regionale afspraken over het gebruik van dezelfde zaaktypes en een actueel regionaal inrichtingenbestand.

De ODZOB heeft in 2019 een inhoudelijke jaarrapportage afgeven over de VTH-taken. Deze jaarrapportage was ook toereikend om IBT te voorzien in hun informatiebehoefte. Dit gaan we ook in 2020 doen. De ervaring die is opgedaan bij de realisatie van de jaarverslagen zijn ook meegenomen bij de aanbesteding van het nieuwe VTH-systeem, omdat dit systeem ook toereikend moet zijn om mee te kunnen monitoren voor de cijfers in de jaarrapportages in de toekomst.

Tot op heden gebruikte de ODZOB Sesomweb om de voorschriften in onze vergunningen op te nemen. De ODZOB is in 2019 over gegaan naar de nieuwe Macro voor de LRSO-voorschriften, die via ODNL is geleverd. De ODZOB is ook over gegaan naar één standaard toezichtbrief voor alle beleidsvelden. Ook zijn in 2019 stappen ondernomen om besluiten digitaal te publiceren. Dat wordt verder opgepakt in 2020 en heeft ook samenhang met de aanbevelingen vanuit het rapport ‘Staat van Mandaat’.

2.4.5.4 ICT

In 2019 zijn door ICT veel aanbestedingen uitgevoerd, zoals voor hardware, software, Document Management Systeem (DMS), ICT-infrabeheer, vaste telefonie en multifunctionals.

Tevens hebben in de periode september 2018 - mei 2019 overleggen plaatsgevonden ter

verkenning en voorbereiding van een gezamenlijke aanbesteding van een VTH-proces systeem. Na een verkenning eind 2018 is door het Algemeen Bestuur besloten samen met de deelnemende gemeenten een aanbesteding voor een nieuw Omgevingswet-proof VTH-processysteem op te starten. Op 22 januari is hiervoor een informatiebijeenkomst voor belanghebbende managers van de ODZOB-gemeenten en de Veiligheidsregio georganiseerd. De ODZOB heeft met behulp van de regionale werkgroepen Scope, Architectuur en Functioneel (waarin de gemeenten, provincie, Veiligheidsregio en de ODZOB vertegenwoordigd zijn) bevindingen opgeleverd over wat wel/niet aanbesteed wordt, over de technische kant van het systeem, over de eisen waaraan het systeem moet voldoen en de gevolgen voor gebruikers. Op basis van de bevindingen van de werkgroepen, is een collegevoorstel gemaakt, dat op 26 september 2019 in de vergadering van het Algemeen Bestuur (AB) is geagendeerd. Het AB heeft ingestemd met het benaderen van gemeenten met het verzoek om vóór 1 december 2019 definitief uitsluitsel te geven over eventuele deelname. N.a.v. dit voorstel hebben 19 regionale deelnemers aangegeven mee te doen met de aanbesteding. Ook haken vier deelnemers van buiten de regio aan. Begin januari 2020 wordt de aanbesteding uitgezet. Inmiddels is ook gestart met de voorbereidingen op de implementatie, door bijvoorbeeld met deelnemende gemeenten afspraken te maken over de zaaktypen en bijbehorende processen die in het VTH-systeem moeten worden verwerkt.

De voorbereiding op de omgevingswet, de daadwerkelijke implementatie van het VTH-systeem (inclusief koppeling Digitaal Stelsel Omgevingswet) en bijbehorende opleiding voor onze medewerkers staat voor 2020 en 2021 op de planning.

2.4.5.5 Vennootschapsbelasting

Op basis van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen geldt per 1 januari 2016 belastingplicht voor overheidsondernemingen. Dit betekent dat vanaf dat moment overheden mogelijk over de winst van (een deel van) hun activiteiten vennootschapsbelasting (Vpb) dienen af te dragen. Het gaat daarbij om (geclusterde) activiteiten die voor de VPB kwalificeren als onderneming en waar op geen objectvrijstellingen van toepassing zijn.

Deze wetgeving is ook van toepassing op de ODZOB. In 2016 heeft de ODZOB in samenwerking met een extern adviseur haar activiteiten geïnventariseerd. Inmiddels is op basis hiervan een kwalitatieve inventarisatie gemaakt en is e.e.a. verder uitgewerkt en aan de fiscus voorgelegd. Binnen de huidige regelgeving komt de ODZOB voor een klein deel van zijn activiteiten voor heffing van vennootschapsbelasting in aanmerking komt. Dit betreft activiteiten waarbij de ODZOB structureel als ondernemer handelt. Het betreft hier nagenoeg uitsluitend de werkzaamheden die de ODZOB uitvoert in opdracht van derden. In de realisatiecijfers is de raming opgenomen van de af te dragen belasting over 2019.

2.4.6 Verbonden partijen

Visie op en beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen

Het begrip verbonden partij is in artikel 1, eerste lid, onderdeel b van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) als volgt gedefinieerd: "Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft."

De ODZOB neemt vanaf 1 januari 2018 deel in de Stichting Bizob. Aangezien de ODZOB zowel een bestuurlijk belang (niet via deelname in het bestuur, maar via vertegenwoordiging in de Vergadering van Aangeslotenen) als een financieel belang heeft, is Bizob als verbonden partij opgenomen.

De ODZOB heeft op dit moment geen voornemens om deel te gaan nemen in andere partijen.

Informatie betreffende verbonden partij Bizob:

- a) Wijze waarop de ODZOB een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt
De ODZOB heeft een bestuurlijk belang in Bizob door vertegenwoordiging in het overleg van aangeslotenen.
Het financiële belang van de ODZOB bestaat niet uit een niet terugvorderbare inleg, maar bestaat uit een afnameverplichting van een aantal dagdelen waarvoor de ODZOB een financiële vergoeding dient te verstrekken. Deze afname kan jaarlijks maximaal met 15% verlaagd worden. Als het bestuur van Bizob voorziet dat niet aan de opeisbare verplichtingen voldaan kan worden, zal het bestuur een plan opstellen en presenteren aan de vergadering van aangeslotenen. Bij een tekort (niet zijnde de situatie zoals voorgaand beschreven) kan het bestuur besluiten de dagvergoeding met terugwerkende kracht te verhogen.
- b) Het belang dat de ODZOB in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar
De ODZOB had zich begin dit jaar gecommit aan een afnameverplichting van 1 dag per week gedurende 42 weken. Gebaseerd op de tarieven uit de meerjarenraming van Bizob betekent dit een bijdrage van de ODZOB van circa € 26.000,-. In de loop van het jaar heeft de ODZOB zich gecommit om een uitgebreider dienstenpakket af te nemen. Dit betekent een verplichting tot afname van 126 dagen. Dit betekent een bijdrage van ongeveer € 76.000,- euro.
Eens per twee kalenderjaren kan een verzoek tot wijziging van het aantal af te nemen dagen worden ingediend. Er zijn op het moment van opstellen van deze begroting geen voornemens of aanleidingen om de afnameverplichting aan te passen.
- c) Volgens de concept balans van Bizob bedraagt het eigen vermogen ultimo 2019 € 868.255,- en het vreemd vermogen € 956.731,-
- d) Het financiële resultaat over 2019 bedraagt volgens de concept staat van baten en lasten € 401.498,-
- e) De eventuele risico's als bedoeld in artikel 11, eerste lid, onderdeel b, van de verbonden partij voor de financiële positie van de ODZOB hebben betrekking op de mogelijke aanpassing van de tarieven zoals onder a) beschreven. Indien sprake is van een tekort, moet het Bestuur van Bizob een plan van aanpak presenteren aan de Vergadering van Aangeslotenen. Het tekort komt zo veel als mogelijk voor rekening van de reserve. Daarnaast kan het Bestuur de Aangeslotenen verzoeken om de dagvergoeding met terugwerkende kracht te verhogen (maar niet verplichten o.g.v. regelgeving omtrent stichtingen. Bij blijvend tekort zal dit leiden tot het faillissement van Bizob). Een verdere risico-inventarisatie van de organisatie zelf was op het moment van opmaken van de jaarstukken van de ODZOB nog niet bekend.

De ODZOB heeft op dit moment geen voornemens om deel te gaan nemen in andere partijen.

2.4.7 Grondbeleid

De ODZOB heeft geen activiteiten of bezittingen die een grondbeleid noodzakelijk maken. Daarom is aan deze paragraaf verder geen invulling gegeven.

3 Jaarrekening

De jaarrekening bestaat uit de balans en resultatenrekening met toelichting.

In paragraaf 3.1 is de balans weergegeven. Paragraaf 3.2 toont het overzicht van baten en lasten. In paragraaf 3.3 en 3.4 worden de respectievelijke toelichtingen gegeven.

3.1 Balans per 31 december 2019

* bedragen x 1 €

ACTIVA	Ultimo 2019	Ultimo 2018	PASSIVA	Ultimo 2019	Ultimo 2018
Vaste activa			Vaste passiva		
Immateriële vaste activa	0	0	Eigen vermogen	2.429.098	1.514.541
Materiële vaste activa	942.588	952.754	Algemene reserve	1.200.000	1.200.000
Investerings met een economisch nut	942.588	952.754	Bestemmingsreserve	314.541	314.541
Financiële vaste activa	0	0	Resultaat boekjaar voor bestemming	914.557	0
Totaal vaste activa	942.588	952.754	Voorzieningen	0	0
			Voorziening voor personeelskosten	0	0
Vlottende activa			Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	0
Voorraden	0	0	Binnenlandse banken	0	0
Onderhanden werk	0	0	Totaal vaste financieringsmiddelen	2.429.098	1.514.541
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	2.862.263	3.223.318	Vlottende passiva		
Vorderingen op openbare lichamen	1.877.204	1.659.016	Netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	722.447	850.989
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar; overige vorderingen	966.643	1.535.489	Overige schulden	722.447	850.989
overige vorderingen	18.416	28.813			
Liquide middelen	249.769	122.540	Overlopende passiva	2.690.601	3.403.320
Banksaldi	249.769	122.540	Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, m.u.v van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	457.784	516.202
Overlopende activa	1.787.527	1.470.238	Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	2.232.817	2.887.118
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:					
- Europese overheidslichamen	0	0			
- het Rijk	0	0			
- overige Nederlandse overheidslichamen	0	0			
Overige nog te ontvangen bedragen	1.455.103	1.178.532			
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	332.424	291.706			
Totaal vlottende activa	4.899.559	4.816.096	Totaal vlottende passiva	3.413.049	4.254.309
TOTAAL ACTIVA	5.842.147	5.768.850	TOTAAL PASSIVA	5.842.147	5.768.850

In paragraaf 3.3. wordt toelichting gegeven op de balans

3.2 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Overzicht van baten en lasten

* bedragen x 1€

Programma	Begroting 2019 primair			Begroting 2019 na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma Dienstverlening	17.887.552	12.392.221	5.495.331	17.887.552	12.392.221	5.495.331	21.418.454	14.641.811	6.776.644
Programma Collectieve taken	1.185.674	863.207	322.467	1.271.186	948.719	322.467	1.271.186	1.027.028	244.158
Totaal programma's	19.073.226	13.255.429	5.817.798	19.158.738	13.340.941	5.817.798	22.689.640	15.668.838	7.020.802
Algemene dekkingsmiddelen	50.000	0	50.000	50.000	0	50.000	65.699	0	65.699
- Overige algemene dekkingsmiddelen	50.000	0	50.000	50.000	0	50.000	65.699	0	65.699
Kosten van de overhead	0	5.792.798	-5.792.798	0	5.792.798	-5.792.798	0	6.167.287	-6.167.287
Bedrag van de heffing voor de VPB	0	0	0	0	0	0	0	4.657	-4.657
Bedrag onvoorzien	0	75.000	-75.000	0	75.000	-75.000	0	0	0
Totaal saldo van baten en lasten	19.123.226	19.123.226	0	19.208.738	19.208.738	0	22.755.340	21.840.783	914.557
Toevoeging en onttrekking reserves									
Toevoeging en onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal toevoeging en onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	19.123.226	19.123.226	0	19.208.738	19.208.738	0	22.755.340	21.840.783	914.557

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat zowel de baten als de lasten van de ODZOB hoger waren dan begroot. Het gerealiseerde resultaat bedraagt € 914.557,-. In paragraaf 3.4 wordt toelichting gegeven op dit overzicht.

3.3 Toelichting op de balans

3.3.1 Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) daarvoor aan provincies en gemeenten geeft.

De waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Tenzij anders is vermeld worden de activa gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

De baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

Vaste Activa

De activa zijn onder te verdelen in immateriële-, materiële- en financiële vaste activa.

Immateriële vaste activa

De ODZOB bezit geen immateriële vaste activa.

Materiële vaste Activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de van derden ontvangen investeringsbijdragen en afschrijvingen. De verkrijgingsprijs bestaat uit de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van het product of dienst en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. Afschrijving vindt lineair plaats op basis van de geschatte economische levensduur. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

- Gronden en terreinen: n.v.t.
- Woonruimten: n.v.t.
- Bedrijfsgebouwen: 10 jaar (of einde huurcontract indien dit eerder is)
- Grond-, weg- en waterbouwkundige werken: n.v.t.

- Vervoermiddelen: 5 jaar
- Machines, apparaten en installaties:
 - Apparaten..... 5 jaar
 - Hardware..... 4 jaar
- Overige materiële vaste activa
 - Software 4 jaar
 - Inventaris..... 5 jaar

De afschrijving start bij in gebruik name van een actief.

E.e.a. is in lijn met de door het Algemeen Bestuur in de nota Investeren, waarderen en afschrijven vastgestelde afschrijvingstabel.

Financiële vaste activa

De ODZOB bezit geen financiële vaste activa.

Vlottende activa

De vlottende activa zijn onder te verdelen in voorraden, uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar, liquide middelen en overlopende activa. De vlottende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorraden

Onder de post voorraden wordt door de ODZOB uitsluitend de waarde van onderhanden werk verantwoord. Onder onderhanden werk worden producten opgenomen die na afronding tegen een vaste prijs geleverd worden. Dit onderhanden werk wordt gewaardeerd tegen de vervaardigingskosten (met een maximum van de opbrengstwaarde) die tot balansdatum voor de betreffende producten zijn gemaakt, gecorrigeerd voor eventuele voorschotfacturen die voor de betreffende producten zijn verzonden. Afhankelijk van het saldo van beiden verschijnt de post onderhanden werk aan de debet- dan wel aan de creditzijde van de balans. De vervaardigingskosten omvatten de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals het aantal bestede uren tegen integrale kostprijs).

Uitzettingen met een looptijd < 1jaar

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt een correctie aangebracht.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vaste passiva

De vaste passiva zijn eigen vermogen, de voorzieningen, en de vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer. Vaste passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het totaal eigen vermogen is gelijk aan het eigen vermogen van voorafgaand jaar, vermeerderd of verminderd met het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening. Voor zover het Algemeen Bestuur gedurende het jaar besluiten over bestemmingsreserves heeft genomen, zijn de effecten van deze besluiten in de stand van de reserves per jaareinde verwerkt. Uit het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de effecten van de besluiten van het Algemeen Bestuur volgt een resultaat na bestemming. Dit wordt als een separate post van het eigen vermogen gepresenteerd.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen en verliezen die niet exact bekend zijn, maar redelijkerwijs geschat kunnen worden en worden gevormd voor risico's die hierop van toepassing zijn. Daarnaast kunnen voorzieningen worden gevormd ter egalisatie van lasten. De ODZOB kent op dit moment geen voorzieningen.

Vaste schulden

De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van een jaar of langer. De vaste schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde, verminderd met de gedane aflossingen.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn kortlopende schulden en overlopende passiva opgenomen.

Kortlopende schulden

Hieronder worden onderhanden werk, te betalen aan openbare lichamen en overige schulden verantwoord. De waarderinggrondslagen voor onderhanden werk zijn bij de activa weergegeven. De overige posten worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva

De posten opgenomen onder overlopende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Baten en lasten algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden verwerkt indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Personeelslasten

Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Een uitzondering vormen overlopende posten uit hoofde van jaarlijkse arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Deze worden toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Een voorbeeld daarvan is de verplichting wegens verlofdagen. Indien echter de verplichting sterk fluctueert, zal de last (of bate) die gerelateerd is aan deze fluctuatie in het jaar van ontstaan opgevoerd worden en zal de toename van de verplichting op de balans opgevoerd worden.

3.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2019

3.3.2.1 Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De ODZOB bezit geen immateriële vaste activa.

Materiële vaste activa

Het BBV onderscheidt 3 soorten materiële vaste activa:

- activa met een economisch nut;
- activa met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

De ODZOB kent uitsluitend materiële vaste activa van de eerste categorie. Onderstaand overzicht toont de samenstelling van deze materiële vaste activa en het bijbehorende verloop over het afgelopen boekjaar.

Staat van materiële vaste activa

* bedragen x € 1

Omschrijving	Boekwaarde per 1-1-2019	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afschrijvingen Des-investeringen	Boekwaarde per 31-12-2019
Gronden en terreinen							
Woonruimten							
Bedrijfsgebouwen	429.492	5.839		-61.581			373.750
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken							
Machines, apparaten en installaties	290.148	250.116	-60.880	-138.876		60.880	401.388
Overige materiële vaste activa	233.114	26.648	-9.727	-91.028		8.443	167.450
Totaal	952.754	282.603	-70.607	-291.485	0	69.323	942.588

De ODZOB heeft geen materiële activa met erfpachtcontracten.

De in bovenstaande tabel getoonde investeringen zijn in onderstaande tabel afgezet tegen het beschikbare budget.

Investeringen

* bedragen x € 1

Omschrijving	Restant krediet 2018	Begroting primair 2019	Begroting na wijziging 2019	Investeringen 2019	Restant krediet 2019
Gronden en terreinen					
Woonruimten					
Bedrijfsgebouwen				5.839	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken					
Vervoermiddelen					
Machines, apparaten en installaties				250.116	
Overige materiële vaste activa				26.648	
Totaal investeringen	480.502	110.000	110.000	282.603	307.899

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de investeringen binnen het geraamde budget zijn gerealiseerd. Het onder bedrijfsgebouwen getoonde investeringsbedrag betreft in rekening gebrachte kleine posten betreffende de inrichting van in totaal € 5.839,-. De investeringen getoond onder machines, apparaten en installaties bestaan o.a. uit investeringen in gasdetectors en defibrillatoren (€ 8.000, -), investeringen in computer hardware (€ 242.000, -) waaronder o.a. SAS storage (€ 56.000,-), Netapp met storage (€ 55.000,-), nieuwe monitoren (€ 70.000) en tablets en smartphones (€ 57.000, -). De investeringen

opgenomen onder overige materiële vaste activa betreffen uitgaven t.b.v. updates software (€ 25.000, -) en de aanschaf van enkele nieuwe bureaustoelen (€ 2.000, -). Het restantkrediet van € 307.899, - wordt overgeheveld naar 2020.

Financiële vaste activa

De ODZOB heeft geen financiële vast activa.

Vlottende activa

Voorraden

De ODZOB heeft geen voorraden.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De volgende posten zijn op de balans opgenomen:

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2019	Ultimo 2018
Vorderingen op openbare lichamen	1.877.204	1.659.016
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	966.643	1.535.489
Overige vorderingen	18.416	28.813
Totaal uitzettingen	2.862.263	3.223.318

Van de vorderingen op openbare lichamen heeft voor 84% betrekking op deelnemers in de gemeenschappelijke regeling. Het betreft hier voornamelijk de facturen inzake uitvoering van wettelijke en verzoektaken. De overige 16% heeft betrekking op vorderingen op niet-deelnemers.

De vorderingen zijn relatief jong. Op balansdatum is 95,2% van de vorderingen jonger dan 30 dagen. 0,1% is meer dan 6 maanden oud. De ODZOB werkt in de loop van het jaar met voorschotfacturatie voor de werkprogramma's. Na afloop van het jaar worden de eindafrekeningen opgesteld en verzonden. Volgens de Dienstverleningsovereenkomst (DVO) neemt de opdrachtgever binnen zes weken na ontvangst van zijn eindafrekening een beslissing over de acceptatie hiervan.

De post uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar betreft de aanhouding van liquide middelen bij het rijk in het kader van schatkistbankieren. Conform de overeenkomst met Agentschap van de Generale Thesaurie worden overtollige middelen in de vorm van een rekeningcourant bij het rijk ondergebracht. Onderstaande analyse geeft inzicht in de mate waarin de ODZOB de drempelbedragen (maximumbedrag dat niet afgestort hoeft te worden bij het rijk in het kader van schatkistbankieren) gebruikt heeft. Aangezien het banksaldo op een vast tijdstip automatisch afgeroomd wordt en er na dit tijdstip nog betalingen binnen kunnen komen, is het mogelijk dat het drempelbedrag in incidentele gevallen overschreden wordt. Uit onderstaand overzicht blijkt dat dit in zeer beperkte mate het geval is geweest.

Benutting drempelbedrag schatkistbankieren

* bedragen x 1.000 €

		Verslagjaar: 2019			
(1)	Drempelbedrag	250			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	280	248	256	255
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	0	2	0	0
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	30	0	6	5
(1) Berekening drempelbedrag		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	19.209			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	19.209			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	0			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	250			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	25.222	22.598	23.595	23.455
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	280	248	256	255

De post overige vorderingen betreft vorderingen bij privaatrechtelijke instellingen en zijn jonger dan 30 dagen.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uitsluitend uit een tegoed bij de Bank Nederlandse Gemeenten:

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2019	Ultimo 2018
Bank BNG	249.769	122.540
Totaal liquide middelen	249.769	122.540

Overlopende activa

Overlopende activa zijn als volgt onderverdeeld:

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2019	Ultimo 2018
Overige nog te ontvangen bedragen	1.455.103	1.178.532
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	332.424	291.706
Totaal overlopende activa	1.787.527	1.470.238

De post "Overige nog te ontvangen bedragen" betreft voornamelijk nog te factureren bedragen aan openbare lichamen voor reeds verrichte werkzaamheden. Vrijwel het gehele bedrag betreft te factureren bedragen aan deelnemers in de GR.

De vooruitbetaalde bedragen betreffen uitgaven die gedaan zijn voor het kalenderjaar 2020.

3.3.2.2 Passiva

Vaste financieringsmiddelen

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening. Het resultaat over boekjaar 2019 bedraagt € 914.557,-. Over boekjaar 2018 was er geen resultaat te bestemmen als gevolg van de toegepaste tariefcorrectie. Het Algemeen Bestuur heeft in de vergadering van november besloten om over 2019 geen tariefcorrectie toe te passen om zo de algemene reserve op peil te brengen zodat in 2020 de algemene reserve deels aangewend kan worden voor de financiering van grote projecten (Aanbesteding en implementatie nieuw VTH-systeem en voorbereiding op De Omgevingswet).

Dit betekent dat het eigen vermogen op 31 december 2019 bestaat uit de algemene reserve, de egaliseringsreserve verlofkosten en het resultaat 2019. E.e.a. volgens onderstaand overzicht.

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2019	Ultimo 2018
Algemene reserve	1.200.000	1.200.000
Bestemmingsreserve	314.541	314.541
Resultaat boekjaar voor bestemming	914.557	0
Totaal eigen vermogen	2.429.098	1.514.541

- *Algemene reserve*

De algemene reserve is benoemd als de weerstandscapaciteit. De reserve bedraagt eind 2019 € 1.200.000,-. De reserve is daarmee op het minimum niveau van de grenswaarden volgens de richtlijn zoals opgenomen in de door het AB vastgestelde Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant 2018.

- *Bestemmingsreserves*

De ODZOB heeft een bestemmingsreserve "Egaliseringsreserve verlofkosten" gevormd. Deze reserve is gevormd omdat het tegoed aan verlofdagen in feite een claim is op de toekomstige capaciteit. Immers wanneer dat verlof opgenomen wordt zal dat resulteren in lagere baten aangezien de capaciteit ontbreekt om opdrachten uit te voeren, dan wel zal dit resulteren in meer inhuur om de opdrachten alsnog uit te kunnen voeren. Door (een deel van) deze verplichting jegens het personeel op de balans op te nemen, kunnen de gevolgen van verlofopnamen voor de in de toekomst te realiseren resultaten gedempt worden. Voor de (gedeeltelijke) afdekking van dat deel van deze arbeidskostengerelateerde verplichtingen dat jaarlijks van vergelijkbaar volume is heeft de ODZOB bovengenoemde bestemmingsreserve egaliserings verlofkosten € 314.541, -.

Voor het deel van deze arbeidskostengerelateerde verplichting waarbij geen sprake is van een jaarlijks vergelijkbaar volume dient volgens het BBV een verplichting op de balans opgevoerd te worden. Daarom heeft de ODZOB onder overlopende passiva een post van € 163.000,- opgenomen voor het afdekken van het fluctuerende deel van deze verplichting.

Het verloop van de reserves is in onderstaande tabel weergegeven:

Staat van reserves

* bedragen x 1 €

Naam reserve	Saldo 1 januari 2019	Resultaat s bestemming 2018	Toevoegingen 2019	Onttrekkingen 2019	Saldo 31 december 2019
Algemene reserves:					
Algemene reserve	1.200.000	0	0	0	1.200.000
Totaal algemene reserves	1.200.000	0	0	0	1.200.000
Bestemmingsreserves:					
Egalisatie reserve verlofkosten	314.541	0	0	0	314.541
Totaal bestemmingsreserves	314.541	0	0	0	314.541
Totaal van de reserves	1.514.541	0	0	0	1.514.541

Voorzieningen

De ODZOB heeft geen voorzieningen gevormd.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2019	Ultimo 2018
Onderhandse leningen:		
-Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	0	0
Totaal vaste schulden	0	0

De ODZOB heeft schulden in deze categorie en daarmee ook geen daaraan gerelateerde rentelast.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn kortlopende schulden en overlopende passiva opgenomen.

Netto-vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De netto vlottende schulden bestaat uitsluitend uit de post "Overige schulden":

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2019	Ultimo 2018
Overige schulden	722.447	850.989
Totaal netto-vlottende schulden	722.447	850.989

De overige schulden bestaan uit de volgende posten:

- Te betalen aan openbare lichamen € 109.962,-
Deze post betreft de afdracht omzetbelasting vierde kwartaal 2019.
- Crediteuren € 612.485,-
Dit betreft voornamelijk ontvangen maar nog niet betaalde facturen van leveranciers.

Overlopende passiva

De overlopende passiva bestaan uit de volgende posten:

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2019	Ultimo 2018
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, m.u.v. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	457.784	516.202
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	2.232.817	2.887.118
Totaal overlopende passiva	2.690.601	3.403.320

Toelichting op de diverse posten:

- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, m.u.v. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

Onder deze post is voor een bedrag van € 264.784,- aan kosten verantwoord die op 2019 betrekking hebben, maar waarvoor de factuur pas in 2020 wordt ontvangen. Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen waarbij geen sprake is van een jaarlijks vergelijkbaar volume dient volgens het BBV een verplichting op de balans opgevoerd te worden. Daarom heeft de ODZOB onder overlopende passiva een post van € 163.000,- opgenomen voor het afdekken van het fluctuerende deel van deze verplichting. Daarnaast is er een verplichting van € 30.000,- opgenomen voor verlofrechten van payroll personeel.

- Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen

Per balansdatum bestaan deze overige vooruitontvangen bedragen geheel uit schulden aan overheidslichamen met een totaal van (€ 2.232.817).

Hieronder zijn opgenomen de gefactureerde voorschotten op werkprogramma's minus de gerealiseerde kosten op deze werkprogramma's (€ 488.527,-).

Tenslotte is onder deze post opgenomen het bedrag van de vooruitontvangen ISV-gelden (€ 1.744.290,-) welke nog besteed gaan worden. Zie specificatie.

Verloop vooruitontvangen ISV-gelden

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2018	Ontvangsten	Bestedingen	Ultimo 2019
Gemeenschappelijk budget regio	1.658.681		31.170	1.627.511
Budget individuele gemeenten	116.779		0	116.779
TOTAAL ISV gelden	1.775.460	0	31.170	1.744.290

3.3.2.3 Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen

De niet in de balans opgenomen belangrijke verplichtingen kunnen betrekking hebben op langlopende overeenkomsten alsook op verplichtingen die slechts voor een jaar of korter zijn aangegaan en ultimo jaar nog voortduren. In verband met de relevantie zijn in dit overzicht uitsluitend de belangrijkste contracten opgenomen, waarbij de verplichting een totale waarde van € 25.000, - overstijgt.

Het gaat daarbij om de volgende posten:

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Totaalbedrag restant looptijd	Financiële dekking
Huisvesting		
Huurverplichting pand Wal 28 te Eindhoven*	595.000	reguliere begroting
Huur printerpark	76.000	reguliere begroting
Postverwerking	41.000	reguliere begroting
Automatisering		
Service-management ICT-omgeving	467.000	reguliere begroting
Licentiekosten	361.000	reguliere begroting
Topdesk	39.000	reguliere begroting
Overig		
Autolease	76.000	reguliere begroting
Salarisverwerking	62.000	reguliere begroting
Accountantscontrole	33.000	reguliere begroting

* Bij het vaststellen van de verplichting is het uitgangspunt gehanteerd dat de breakoptie wordt toegepast.

In aanvulling op bovenstaande dienen nog enkele aanvullende opmerkingen geplaatst te worden m.b.t. arbeidskostengerelateerde verplichtingen.

Op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) mogen geen voorzieningen worden gevormd noch anderszins verplichtingen worden opgenomen voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Ten aanzien arbeidskostengerelateerde verplichtingen die qua volume fluctueren, dient volgens BBV-voorschrift wel een verplichting op de balans getoond te worden.

De ODZOB beschouwt het gemiddelde van de openstaande verlofuren over de jaren 2013, 2014 en 2015 als verplichting met vergelijkbaar volume. Dit openstaande verlof vertegenwoordigt een waarde van € 382.000, -. Hiervoor is conform de regelgeving geen verplichting opgenomen. Wel staat hier een bestemmingsreserve ter grootte van € 314.541, - tegenover.

De verlofrechten van het personeel die boven het gemiddelde niveau per FTE (over de jaren 2013, 2014 en 2015) uitgaan, worden beschouwd als het fluctuerende deel, waarvoor de ODZOB conform de regelgeving een verplichting heeft opgenomen. Deze verplichting bedroeg eind 2018 € 178.000,- en is op basis van de actuele gegevens bijgesteld naar € 163.000,- ultimo 2019.

3.4 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

3.4.1 Overzicht van baten en lasten

Onder paragraaf 3.2 is het overzicht van baten en lasten opgenomen. Dit overzicht geeft inzicht in het gerealiseerde resultaat en de samenstelling daarvan. Per programma zijn de baten en lasten weergegeven. Uit dit overzicht blijkt dat het resultaat ruim € 0,9 mln. beter is dan begroot.

Hiervan betreft € 1,2 mln. toename van het resultaat op de programma's. Deze toename is als volgt te verklaren:

- Doordat de deelnemers meer opdrachten geplaatst hebben heeft de ODZOB meer uren in rekening gebracht. Aangezien binnen de programma's de kosten exclusief overhead en de baten integraal getoond worden, levert elk uur marge op. Meer uren betekent ook meer marge: + € 0,88 mln.
- Het gemiddelde verkooptarief dat in rekening werd gebracht, is door een andere mix van producten lager dan voorzien in de begroting. -/-€ 0,08 mln.
- De directe kosten (met name loon en inhuurkosten) per in rekening gebracht uur waren lager dan voor zien. + € 0,40 mln.

Daarnaast blijkt uit dit overzicht dat het resultaat op de overige onderdelen met circa € 0,3 mln. is afgenomen.

Onderstaand wordt nader ingegaan op de ontwikkeling van het resultaat van de verschillende onderdelen van het overzicht van baten en lasten.

Programma Dienstverlening

Programma Dienstverlening

* bedragen x 1€

	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Realisatie t.o.v. begroting na wijziging
Baten			
Basistaken	5.807.296	7.595.733	1.788.437
Verzoektaken	12.080.256	13.822.721	1.742.465
Totaal baten	17.887.552	21.418.454	3.530.902
Lasten			
Basistaken	4.023.206	5.064.037	1.040.831
Verzoektaken	8.369.016	9.577.774	1.208.758
Totaal lasten	12.392.221	14.641.811	2.249.589
Totaal saldo van baten en lasten	5.495.331	6.776.644	1.281.313
Toevoegingen aan reserves	0	0	0
Ontrekkingen aan reserves	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	5.495.331	6.776.644	1.281.313

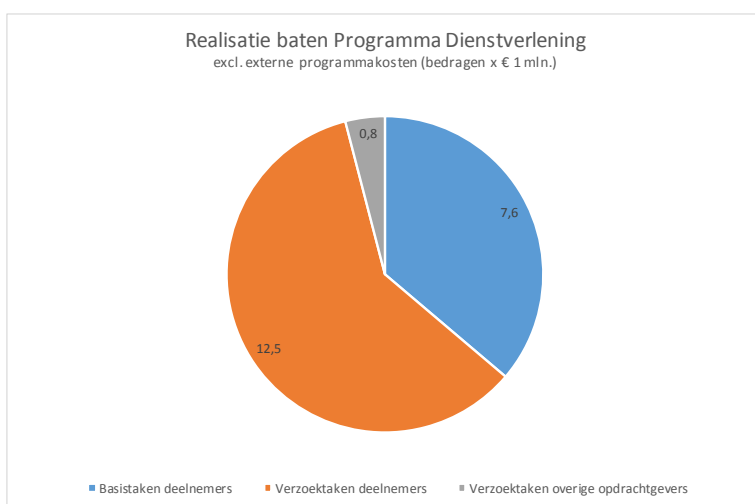
In de begroting werd een positief programmaresultaat van € 5,49 mln. voorzien. Dit resultaat dient ter dekking van de overheadkosten.

De gerealiseerde baten zijn gestegen met € 3,53 mln. waarvan € 2,97mln. betrekking heeft op extra opbrengsten uit uren. De rest had betrekking op meer in rekening gebrachte externe kosten die één op één bij de opdrachtgevers in rekening wordt gebracht.

De gerealiseerde lasten kennen eenzelfde ontwikkeling. De lasten gerelateerd aan de in rekening gebrachte uren zijn gestegen met € 1,69 mln. waardoor de marge op de in rekening gebrachte uren is toegenomen met € 1,28 mln. Zoals in de inleiding van deze paragraaf is aangegeven wordt dit veroorzaakt door de

combinatie van de effecten van aantal uren, afwijkende verkooptarieven en lagere kosten per direct uur. In het geval van het programma dienstverlening betreft het meer uren (+15,2%), lagere verkooptarieven, bij lagere kosten per direct uur.

Tenslotte kan gemeld worden dat de extra baten uitsluitend veroorzaakt werden door extra opdrachten van deelnemers. De opdrachtverlening door niet-deelnemers liet een daling zien. Ter informatie wordt in onderstaand overzicht de samenstelling van de gerealiseerde baten uit uren getoond. Onderscheid wordt gemaakt naar basistaken van deelnemers en verzoektaken van deelnemers en niet-deelnemers. Het betreft hier de verdeling van de baten uit uren, dus exclusief in rekening gebrachte externe kosten. Dit maakt dat in het overzicht de verdeling getoond wordt van € 20,9 mln. in plaats van de € 21.4 mln. uit bovenstaand overzicht. Details betreffende de ontwikkeling van de opdrachtverlening per opdrachtgever zijn opgenomen in bijlage 1.

Programma Collectieve taken

Programma Collectieve taken

* bedragen x 1€

	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Realisatie t.o.v. begroting na wijziging
Baten			
Baten	1.271.186	1.271.186	0
Totaal baten	1.271.186	1.271.186	0
Lasten			
Lasten	948.719	1.027.028	78.309
Totaal lasten	948.719	1.027.028	78.309
Totaal saldo van baten en lasten	322.467	244.158	-78.309
Toevoegingen aan reserves	0	0	0
Ontrekkingen aan reserves	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	322.467	244.158	-78.309

De gerealiseerde baten op Collectieve taken zijn gelijk aan de begrote bedragen.

Het programmaresultaat, dat dient ter dekking van de overheadkosten, is € 0,08 lager dan voorzien in begroting (€ 0,32 mln.) en bedraagt € 0,24 mln.

Zoals in de inleiding van deze paragraaf is aangegeven wordt de mutatie in het resultaat veroorzaakt door de combinatie van de effecten van aantal uren, afwijkende verkooptarieven en lagere kosten per direct uur. In het geval van het programma Collectieve taken betreft het minder in rekening gebrachte uren tegen een hoger gemiddeld verkooptarief bij lagere kosten per direct uur.

Dat er minder uren in rekening zijn gebracht vindt zijn oorzaak in de uitbesteding van de SSiB taken aan de ODBN. Hierdoor worden er minder uren gemaakt door de ODZOB en krijgt de ODZOB meer externe kosten in rekening gebracht. Dat het verkooptarief hoger is dan begroot wordt veroorzaakt door de mix van producten die onder gebracht zijn bij de Collectieve taken. Deze wijkt af van de gemiddelde mix zoals voorzien in de begroting.

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen

* bedragen x 1€

Omschrijving	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Afwijking realisatie t.o.v. begroting
Baten	50.000	65.699	15.699
Lasten	0	0	0
Saldo Algemene dekkingsmiddelen	50.000	65.699	15.699

De werkelijke baten en lasten uit hoofde van overige algemene dekkingsmiddelen wijken ten opzichte van de begroting na wijziging af met een bedrag van per saldo € 15.699,-. Begroot werden hier de aan latende partijen door te belasten garantiesalarissen. Bij de oprichting van de ODZOB werd bedongen dat indien medewerkers die deelnemers bij de ODZOB inbrachten in een lagere functie werden ingeschaald, deze toch hun salaris zouden behouden. De hieraan gerelateerde kosten worden doorbelast aan de betreffende deelnemers. De afwijking die in bovenstaand overzichtesignaleerd wordt, betreft voor de helft hogere doorbelaste garantiesalarissen en voor de andere helft diverse kleine overige inkomsten.

Kosten van de overhead

De ontwikkeling van de overheadkosten is in onderstaande tabel weergegeven.

Kosten van de overhead

* bedragen x 1€

Omschrijving	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Afwijking realisatie t.o.v. begroting
Baten	0	0	0
Lasten	5.792.798	6.167.287	374.490
Saldo kosten van de overhead	-5.792.798	-6.167.287	-374.490

Overheadkosten betreffen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Conform BBV-voorschrift zijn deze apart begroot en verantwoord.

Volgens BBV worden de volgende kosten tot de overheadkosten gerekend:

- Leidinggevendend primair proces (hiërarchisch);
- Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
- P&O / HRM;
- Inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement);
- Interne en externe communicatie (m.u.v. klantcommunicatie);
- Juridische zaken (bedrijfsvoering, of bedrijfsvoeringstaak op afdeling);
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- Informatievoorziening en automatisering (ICT) (voor zover niet direct toe te rekenen);
- Facilitaire zaken en huisvesting;
- DIV;
- Managementondersteuning primair proces;

Uit de tabel blijkt dat de werkelijke overheadkosten afwijken (€ 374.490,-) van de begroting. Dit wordt vooral veroorzaakt door de toename van activiteiten van de dienst. Echter de overheadkosten namen aanzienlijk minder toe dan de activiteiten van de dienst (6,4 % versus 16 %). Dat de overheadkosten minder stegen komt voornamelijk doordat het aantal overhead FTE's, en daarmee de personele kosten binnen de overhead niet in gelijke mate met de activiteiten van de dienst toegenomen zijn. Ook waren de kapitaallasten lager doordat enerzijds de investeringen lager waren dan gepland en anderzijds deze investeringen op een later tijdstip plaatsvonden, waardoor de afschrijvingslast lager was.

Onderstaand een overzicht van de afwijkingen per kostensoort:

Kosten van de overhead naar kostensoort

* bedragen x 1€

POST	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Afwijking t.o.v. begroting
Personeel	4.064.353	4.397.403	333.051
Uitbesteding	105.000	190.280	85.280
Kapitaallasten	371.031	295.265	-75.766
Organisatiekosten	1.252.414	1.284.339	31.925
Totaal kosten van de overhead	5.792.798	6.167.287	374.490

Toelichting op de afwijkingen:

Personeelskosten: + € 333.051,-

- Meer Fte's (4,0) verklaart vrijwel het de gehele toename
- Daarnaast zijn er binnen de personele kosten enkele andere elkaar nagenoeg compenserende afwijkingen. Zo blijven opleidingskosten achter, wat onder andere gecompenseerd wordt door hogere kosten voor Reis en verblijfkosten en overige personeelskosten

Onderzoek en advies: + € 85.250,-

- Extra kosten externe ondersteuning inkoop
- Duurder contract accountant en fiscaal advies
- Overige advieskosten

Kapitaallasten: -/- € 75.766,-

- Achterblijvende investeringen
- Lagere rentekosten

Overige organisatiekosten: + € 31.925,-

- Diverse kleinere positieve en negatieve afwijkingen op de kostenposten

Meer details over de ontwikkeling van de diverse kostensoorten van overhead en exploitatie worden gegeven in bijlage 3.

Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting

Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting (VPB)

* bedragen x 1€

Omschrijving	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Afwijking realisatie t.o.v. begroting
Baten	0	0	0
Lasten	0	4.657	4.657
Saldo heffing voor de VPB	0	-4.657	-4.657

Op basis van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen geldt per 1 januari 2016 belastingplicht voor overheidsondernemingen. Dit betekent dat vanaf dat moment overheden mogelijk over de winst van (een deel van) hun activiteiten vennootschapsbelasting (Vpb) dienen af te dragen. Het gaat daarbij om (geclusterde) activiteiten die voor de Vpb kwalificeren als onderneming en waarop geen objectvrijstellingen van toepassing zijn. Deze wetgeving is ook van toepassing op de ODZOB. In 2016 heeft de ODZOB in samenwerking met een extern adviseur haar activiteiten geïnventariseerd. Inmiddels is op basis hiervan een kwalitatieve inventarisatie gemaakt en is e.e.a. verder uitgewerkt en aan de fiscus voorgelegd. In eerste instantie was het de verwachting dat, voor zover de activiteiten van de ODZOB als onderneming zouden classificeren, deze voor vrijstelling in aanmerking zouden komen. Nadere afstemming leert dat dit niet het geval is en dat voor een klein deel van de activiteiten de ODZOB toch voor heffing van vennootschapsbelasting in aanmerking komt. Het betreft hier nagenoeg uitsluitend de werkzaamheden die de ODZOB uitvoert in opdracht van derden. In bovenstaande tabel is het totale te verwachten bedrag aan vennootschapsbelasting over 2019 opgenomen.

De verwachting is dat, ondanks dat er geen voornemen is tot tariefcorrectie over 2019, slechts voor een zeer beperkt aantal activiteiten een VPB-plicht geldt aangezien er voor de overige activiteiten geen sprake is van een structureel overschot. Overigens was in de begroting de verwachting was dat er in het geheel geen vennootschapsbelasting verschuldigd was. Daarmee is het verschuldigde bedrag over 2019 (€ 4.657) in zijn geheel een afwijking t.o.v. de begroting.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Zoals uit het overzicht van baten en lasten in paragraaf 3.2 blijkt hebben zich in 2019 geen toevoegingen en onttrekkingen aan reserves voorgedaan.

Overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien

Bedrag voor onvoorzien

* bedragen x 1€

Omschrijving	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Afwijking realisatie t.o.v. begroting
Baten	0	0	0
Lasten	75.000	0	-75.000
Saldo onvoorzien	-75.000	0	75.000

De post onvoorzien werd niet aangewend in 2019 en leidt daarmee tot een positieve afwijking op het resultaat.

Incidentele baten en lasten op programma's

Er is in 2019 geen sprake van incidentele baten of lasten op de programma's. Derhalve is er ook geen overzicht toegevoegd.

Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Er is geen sprake van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Derhalve is er ook geen overzicht toegevoegd.

Analyse begrotingsrechtmatigheid

Het Algemeen Bestuur heeft op basis van advies van de auditcommissie in het controleprotocol 2019 vastgelegd dat de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld dient te worden op het totaal van de begroting en niet per programma. Daarnaast is in het controleprotocol vastgelegd dat passend hogere lasten én baten (direct gerelateerde opbrengsten) niet leiden tot onrechtmatigheid mits afdoende toegelicht in de jaarrekening. In de voorliggende toelichting op de programma's en op het totale overzicht van baten en lasten is toegelicht dat de extra kosten rechtstreeks verband houden met de extra opbrengsten die gegenereerd zijn. Daarmee kan geconcludeerd worden dat t.a.v. de rechtmatigheid aan het begrotingscriterium is voldaan.

Analyse begrotingsoverschrijdingen

Saldo programma dienstverlening: + € 1.281.313,-

Hogere opbrengst als gevolg van hoger niveau van opdrachtverlening door deelnemers.

Kosten zijn relatief minder gestegen daar de kosten per direct uur lager waren dan voorzien in de begroting. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere gemiddelde salaris/inhuur kosten per FTE en per declarabel uur.

Saldo programma Collectieve taken: -/- € 78.309,-

De totale realisatie op het programma Collectieve Taken is gelijk aan begroting.

Bij de realisatie van het programma Collectieve taken zijn echter minder uren en meer externe projectkosten gemaakt dan voorzien in de begroting. Dit als gevolg van het uitbesteden van SSiB taken aan de ODBN, waardoor een switch van uren naar externe kosten is opgetreden.

Aangezien de opbrengst op uren tegen integraal tarief worden berekend, en de kosten van uren niet, leiden meer uren tot een hoger resultaat en minder uren tot een lager resultaat. Dit is de belangrijkste reden voor de verslechtering van het resultaat op het programma Collectieve taken.

Saldo algemene dekkingsmiddelen: + € 15.699,-

Betreft uitsluitend hogere baten, daarom geen begrotingsoverschrijding

Saldo kosten overhead: -€374.490

De gerealiseerde overheadkosten zijn hoger dan begroot. Dit wordt vooral veroorzaakt door de toename van activiteiten van de dienst. Dit heeft immers ook effect op de te verrichten werkzaamheden voor de overhead. Echter de overheadkosten namen aanzienlijk minder toe dan de activiteiten van de dienst (6,4 % versus 16 %). Dat de overheadkosten minder stegen komt voornamelijk doordat het aantal overhead FTE's, en daarmee de personele kosten binnen de overhead niet in gelijke mate met de activiteiten van de dienst toegenomen zijn. Ook waren de kapitaallasten lager doordat enerzijds de investeringen lager waren dan gepland en anderzijds deze investeringen op een later tijdstip plaatsvonden, waardoor de afschrijvingslast lager was.

Saldo Onvoorzien: + €75.000,-

Post onvoorzien is niet gebruikt, daarom geen begrotingsoverschrijding.

3.4.2 Exploitatielasten en directe programmakosten

De exploitatie kosten zijn toegelicht binnen de afzonderlijke programma's.

Een detailoverzicht waarin inzicht gegeven wordt in de toerekening van de totale exploitatiekosten aan de programma's en aan de overhead is weergegeven in bijlage 3.

3.5 Informatie in het kader van de Wet normering topinkomens WNT

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden.

De verantwoording is opgesteld op basis van de voor de ODZOB van toepassing zijnde regelgeving waarbij het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang van het dienstverband. De omvang van het dienstverband kan nooit groter zijn dan 1,0 fte. Het voor de ODZOB toepasselijke bezoldigingsmaximum bedraagt in 2019 € 194.000, - en betreft het algemene bezoldigingsmaximum.

Voor de ODZOB wordt m.b.t. verslagjaar 2019 onderscheid gemaakt in:

- Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling;
- Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700, - of minder.

Het hierna volgende overzicht betreft een overzicht van de leidinggevende topfunctionaris(sen):

Leidinggevende topfunctionaris(sen)

Gegevens 2019 bedragen x € 1	
J.M.L. Tolsma	
Functiegegevens	Algemeen Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Soort dienstverband	Vaste aanstelling
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	112.508
Beloningen betaalbaar op termijn	18.034
<i>Subtotaal</i>	<i>130.542</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0
Bezoldiging	130.542
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.
Gegevens 2018	
bedragen x € 1	
J.M.L. Tolsma	
Functiegegevens	Algemeen Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	110.752
Beloningen betaalbaar op termijn	17.473
<i>Subtotaal</i>	<i>128.225</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000
Bezoldiging	128.225

De binnen onze organisatie geïdentificeerde leidinggevende topfunctionaris met een dienstbetrekking heeft geen dienstbetrekking bij meerdere WNT-plichtige instelling(en) als leidinggevende topfunctionaris (die zijn aangegaan met ingang van 1 januari 2018).

In de volgende tabel zijn de leden van het AB en DB van de ODZOB opgenomen. Voor allen geldt dat zij deze bestuursfunctie onbezoldigd verrichten. Ook ontvangen zij geen onkostenvergoeding van de ODZOB. Zij vallen hiermee onder de categorie topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700, - of minder.

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700,- of minder (leden AB/DB)

Deelnemer	Naam		Van	Tot
Gemeente Asten	de heer Th.M. Martens	AB	1 januari 2019	31 december 2019
Gemeente Bergeijk	de heer S. Luitjen	AB	1 januari 2019	31 december 2019
Gemeente Best	de heer M. van Schuppen	DB	1 januari 2019	31 december 2019
Gemeente Bladel	de heer A.P. d'Haeens	DB	1 januari 2019	31 december 2019
Gemeente Cranendonck	de heer F. van der Wiel	AB	1 januari 2019	31 december 2019
Gemeente Cranendonck	de heer M. Lemmen, vervanger	AB	21 november 2019	21 november 2019
Gemeente Deurne	de heer H. Verhees	AB	1 januari 2019	31 december 2019
Gemeente Eersel	de heer E. Beex	AB	1 januari 2019	31 december 2019
Gemeente Eindhoven	de heer J. van der Meer	DB	1 januari 2019	5 juni 2019
Gemeente Eindhoven	de heer R. Thijs	DB	11 juni 2019	31 december 2019
Gemeente Geldrop-Mierlo	de heer R. van Otterdijk	AB	1 januari 2019	31 december 2019
Gemeente Gemert-Bakel	mevrouw A.A.H.C.M. van Extel - van Katwijk	AB	1 januari 2019	31 december 2019
Gemeente Heeze-Leende	de heer P. van der Stek	DB	1 januari 2019	31 december 2019
Gemeente Helmond	mevrouw G. van den Waardenburg	AB	1 januari 2019	31 december 2019
Gemeente Laarbeek	de heer A.J.L. Meulenstein	DB	1 januari 2019	31 december 2019
Gemeente Nuenen o.a.	de heer J. Pernot	AB	1 januari 2019	31 december 2019
Gemeente Oirschot	de heer J.H.W.F. Heijman	AB	1 januari 2019	8 januari 2019
Gemeente Oirschot	de heer P. Machiels, vervanger	AB	8 januari 2019	31 december 2019
Gemeente Reusel-De Mierden	de heer P. van de Noort	AB	1 januari 2019	31 december 2019
Gemeente Someren	de heer A.A.H. Swinkels	AB	1 januari 2019	31 december 2019
Gemeente Son en Breugel	de heer P.J. van Liempd	AB	21 mei 2019	21 oktober 2019
Gemeente Son en Breugel	de heer J.P. Frenken	AB	22 oktober 2019	31 december 2019
Gemeente Valkenswaard	de heer T.P.T.H. Geldens	AB	1 januari 2019	31 december 2019
Gemeente Veldhoven	de heer J. Rooijackers	AB	14 mei 2019	31 december 2019
Gemeente Waalre	de heer A.C.W.A.M. van Holstein	AB	1 januari 2019	31 december 2019
Provincie Noord-Brabant	de heer J.J.C. van den Hout	DB	1 januari 2019	14 juni 2019
Provincie Noord-Brabant	de heer H.R. Grashoff	DB	14 juni 2019	31 december 2019
Provincie Noord-Brabant	de heer R. Bergsma, vervanger	DB	27 juni 2019	27 juni 2019

*AB = Lid Algemeen Bestuur

*DB = Lid Dagelijks Bestuur

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

3.6 Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum is gebleken dat ook Nederland geconfronteerd is met de corona-crisis.

Hoewel de crisis geen invloed heeft op de gepresenteerde cijfers in de jaarrekening en de consequenties tot en met de maand maart nog beperkt zijn, is op dit moment duidelijk dat de activiteiten van de ODZOB steeds meer geraakt worden door de crisis.

De crisis zal grote gevolgen hebben voor de bedrijfsvoering van de ODZOB in 2020, echter het is nog te vroeg om een redelijk betrouwbare inschatting te geven wat de consequenties zullen zijn. Duidelijk is dat de werkzaamheden en daarmee de inkomsten van de dienst om verschillende redenen in het gedrang kunnen en zullen komen. Mogelijk kunnen medewerkers hun werk niet meer uitvoeren vanwege ziekte of vanwege verminderde opdrachten (minder opdrachten voor controles en minder vergunningaanvragen) dan wel vanwege beschermende maatregelen van de overheid die uitvoering van het werk in de weg staan. In hoeverre de baten zullen afnemen als gevolg van bovenstaande hangt af van de mate waarin e.e.a. zich voor doet en gedurende hoe lang dit het geval is.

In hoeverre een verlies aan inkomsten leidt tot een exploitatieverlies hangt af van de snelheid en mate waarin de ODZOB aanpassingen door kan voeren in de kosten. Belangrijk is dat de ODZOB werkt met een flexibele schil van ruim 50 fte, waarvan ongeveer de helft met een inhuurcontract dat snel aangepast kan worden. Indien de declarabele werkzaamheden afnemen, zal de ODZOB trachten de bezetting zoveel mogelijk daarop aan te passen. Duidelijk is dat zelfs wanneer de ODZOB er in zou slagen de afbouw van personeel te realiseren er nog aanzienlijke ongedekte overheadkosten zijn die het resultaat drukken. Om de bezetting op adequaat niveau te kunnen houden monitort de ODZOB wekelijks de werkvoorraad van de diverse teams en worden naar aanleiding daarvan voor zover mogelijk aanpassingen in de bezetting gedaan.

Bovenstaand werd gemeld dat de crisis geen invloed heeft op de in de jaarrekening gepresenteerde cijfers. Deze stelling is mede gerechtvaardigd doordat de continuïteit van de ODZOB niet in het geding is. Hiervoor wordt verwezen naar de bepaling in artikel 38 van de Gemeenschappelijke Regeling waarin vastgelegd is dat de deelnemers er steeds voor zorgdragen dat de Omgevingsdienst te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.

Bijlage 1 Detailoverzicht baten per opdrachtgever

Baten	Deelnemer	Begroting na wijziging 2019					Realisatie 2019					Realisatie 2018 voor tarief-correctie		Realisatie 2018 na tarief-correctie	
		Landelijke basistaken	Verzoek taken	Programma verlening	Programma taken ^{1,2}	Totaal	In rekening te nemen externe kosten	Totaal	In rekening te nemen externe kosten	Totaal	Totaal	Totaal	Totaal	Totaal	Totaal
	Gemeente Asten	213.262	70.832	284.094	34.736	318.830	0	318.830	0	318.830	309.856	329.092	618.947	37.241	656.199
	Gemeente Berghijk	151.038	62.264	213.302	32.779	246.081	0	246.081	0	246.081	234.495	47.322	281.817	35.143	316.961
	Gemeente Best	197.719	160.347	358.066	28.824	386.890	0	386.890	0	386.890	221.044	465.056	686.100	30.903	717.003
	Gemeente Blide	152.611	25.514	178.125	42.504	220.629	0	220.629	0	220.629	223.129	117.390	340.519	45.569	386.089
	Gemeente Cranendonk	138.082	56.855	194.937	42.954	237.891	0	237.891	0	237.891	121.784	478.611	691.396	737.047	4.849
	Gemeente Daume	273.222	380.784	654.006	56.000	710.006	0	710.006	0	710.006	628.703	700.943	1.329.647	60.039	1.389.685
	Gemeente Eersel	109.236	28.166	137.402	53.436	190.838	0	190.838	0	190.838	219.069	52.612	271.681	57.290	328.971
	Gemeente Eindhoven	453.262	745.152	1.198.414	120.949	1.319.363	0	1.319.363	0	1.319.363	587.195	812.779	1.399.974	129.672	1.529.646
	Gemeente Geldrop-Mierlo	68.368	137.535	205.903	39.600	245.503	0	245.503	0	245.503	109.084	208.026	317.109	42.456	359.565
	Gemeente Gemert-Bakel	418.793	195.228	614.021	65.253	679.274	0	679.274	0	679.274	519.717	548.528	1.068.245	69.959	1.138.204
	Gemeente Heeze-Leende	111.725	45.613	157.338	27.005	184.343	0	184.343	0	184.343	251.201	99.816	351.017	28.953	379.969
	Gemeente Helmond	352.889	395.122	748.011	73.976	821.987	0	821.987	0	821.987	538.239	287.745	825.983	79.311	905.295
	Gemeente Laarbeek	213.492	376.383	588.875	44.713	634.588	0	634.588	0	634.588	254.616	715.661	970.277	47.938	1.018.215
	Gemeente Nuenen	81.083	98.671	179.754	21.524	201.278	0	201.278	0	201.278	111.822	223.555	335.377	23.076	358.454
	Gemeente Oirschot	126.664	25.060	151.724	25.489	193.098	0	193.098	0	193.098	168.921	93.107	262.028	44.358	306.386
	Gemeente Ruisel-de Merden	92.261	10.884	103.145	41.374	128.634	0	128.634	0	128.634	249.093	77.625	326.718	27.327	354.045
	Gemeente Someren	218.642	324.689	543.331	39.845	583.176	0	583.176	0	583.176	310.572	389.792	700.364	42.719	743.082
	Gemeente Son en Breugel	132.290	82.290	214.580	32.691	247.271	0	247.271	0	247.271	151.069	159.401	310.469	35.049	345.518
	Gemeente Valkenswaard	99.236	34.918	134.154	26.220	160.374	0	160.374	0	160.374	153.700	220.339	374.039	28.111	402.150
	Gemeente Veldhoven	113.874	129.472	243.346	44.482	287.828	0	287.828	0	287.828	138.059	422.584	560.644	47.690	608.334
	Gemeente Waarde	35.744	25.678	61.422	16.598	78.020	0	78.020	0	78.020	60.017	55.803	115.820	17.795	133.615
	Subtotaal deelnemende gemeenten	3.753.493	3.411.457	7.164.950	910.952	8.075.902	PM	8.075.902	PM	8.075.902	5.652.384	8.505.789	12.158.173	976.651	13.134.824
	Provincie Noord-Brabant	2.053.803	4.373.322	6.427.125	274.722	6.701.847	0	6.701.847	0	6.701.847	1.900.331	5.999.532	7.899.863	294.535	8.134.398
	Deelnemers buiten werkpoging ³⁾	0	3.039.668	3.039.668	0	3.039.668	0	3.039.668	0	3.039.668	0	0	0	0	0
	Overige klanten	0	1.255.809	1.255.809	0	1.255.809	0	1.255.809	0	1.255.809	0	841.456	841.456	0	841.456
	Overgehevel budget 2018	0	0	0	85.512	85.512	0	85.512	0	85.512	0	0	0	0	0
	Totaal	5.807.296	12.080.256	17.887.552	1.271.186	19.158.738	PM	19.158.738	PM	19.158.738	7.552.716	13.306.777	20.859.493	1.271.186	22.130.679

¹⁾ Totaal Programma Collectieve taken is inclusief externe kosten

²⁾ In 2019 is geen sprake van een restant budget op het Programma Collectieve Taken. Derhalve zal er ook geen budgetoverheveling plaatsvinden.

³⁾ De realisatie deelnemers buiten werkpoging is in bovenstaande tabel opgenomen in de kolom "Verzoektaken". In onderstaande tabel is ter info de realisatie t.o.v. de begroting mee gegeven.

Deelnemers buiten werkpoging	0	3.039.668	3.039.668	0	3.039.668	0	3.039.668	3.640.613	0	3.640.613	397.116	4.037.729	2.938.081	2.865.040
------------------------------	---	-----------	-----------	---	-----------	---	-----------	-----------	---	-----------	---------	-----------	-----------	-----------

Bijlage 2 Samenvatting geïnventariseerde risico's ODZOB

(exclusief risico's gerelateerd aan Corona-crisis, zie paragraaf 2.4.2.4)

Samenvatting geïnventariseerde risico's ODZOB

Risico	Beheersmaatregel	Classificering			4) verwachtings waarde in €
		1) kans	2) effect in €	3) score	
a. Strategische risico's					
1.1 Bezuinigingen gemeentes en provincie welke leiden tot een omzet verlaging	In algemene zin zal dit risico moeten worden opgevangen door een aanpassing in de werkorganisatie (bezuiniging, ombuiging, nieuwe omzet) voor de daarop volgende begrotingsperiode. Korte termijn frictiekosten zouden opgevangen moeten kunnen worden vanuit het weerstandsvermogen.	40%	340.000	6	136.000
1.5 Mogelijke uitstel omgevingswet	Monitoren van de wet en hierop acteren.	15%	500.000	6	75.000
1.6 Stikstof, PFAS of soortgelijke ontwikkelingen	Monitoren wat er gebeurt en hierop acteren.	15%	1.000.000	8	150.000
2 Niet realiseren van doelstellingen efficiency, standaardisatie, uitvoeringsbeleid, uniformiteit	Helder communiceren van de behoeften en voorwaarden voor succes, en de deelnemers d.m.v. goede communicatie overtuigen van de consequenties van dergelijke situaties.	15%	800.000	6	120.000
b. Informatie risico's					
3.1 Ongewenst informatielek	Indien vertrouwelijke informatie publiek wordt gemaakt kan dit leiden tot schadeclaims van de betrokken partijen De ODZOB zal zeer zorgvuldig moeten zijn met beveiliging en met de informatie die zij verstrekt (b.v. in het kader van een WOB verzoek). De procesbeschrijvingen en de uitvoering van het proces moeten hierin voorzien.	40%	200.000	6	80.000
3.3 Uitval systemen	Betaalbare maatregelen treffen om uitval zo veel als mogelijk is te voorkomen	60%	200.000	8	120.000
3.5 Ransomware	Mensen bewust maken van en attenderen op gevaren	15%	500.000	6	75.000
c. Imago/politieke risico's					
4.1 Imago/politieke risico's	Het risico dat de kwaliteit van de producten niet voldoet aan de	40%	100.000	6	40.000
d. Materiele risico's					
e. Procedure risico's					
f. Aansprakelijkheidsrisico's					
8.2 Optreden personeel	Belangrijk is met name de zorg voor het kapitaal van de ODZOB dat bestaat uit deskundige medewerkers. Strategische personeelsplanning, individuele begeleiding personeel en voldoende aandacht voor met name opleidingen. Ook met betrekking tot communicatie en integriteit.	40%	100.000	6	40.000
8.3 Procedure leidt tot duur juridisch advies en claims uit rechtsgedingen	Systeem, dat zorgvuldig werken bevordert (waaronder een goede dossieropbouw) en waardoor fouten geminimaliseerd worden.	40%	100.000	6	40.000
g. Financiële risico's					
9.1 Kosten ontwikkeling ICT voorzieningen	Strategische ICT planning maken voor komende 5 jaar, elk jaar actualiseren en actieplan voor komend jaar opstellen. Aansluiten bij regionale aanbestedingen.	40%	150.000	6	60.000
h. Letsel en veiligheidsrisico's/Arbo en arbeidsrisico's					
i. Personeelsrisico's					
12.2 Mis-match personeel versus werk, inclusief boventalligen	Goede monitoring ontwikkelingen, verwerken in strategisch personeelsplan en tijdig anticiperen door juiste opleidingen en personeelsmaatregelen.	40%	500.000	9	200.000
12.4 Vervangbaarheid medewerkers	Middels strategische personeelsplanning zoveel mogelijk vooruitkijken naar natuurlijke uitstroom en opvolgers klaarstellen via persoonlijk ontwikkelplan. Hierdoor verminderen kennis uitstroom. Bij jonge medewerkers is dit moeilijker te voorzien. Middels goed personeelsbeleid mensen binden aan de organisatie.	60%	150.000	8	90.000
12.5 Te lage productiviteit	Maandelijks op afdelingsniveau sturen. Medewerkers aanspreken. Relateren aan ziekteverzuim, mis-match, etc.	40%	300.000	6	120.000
12.6 Inhuur op overhead door bv ziekte	Door betrokkenheid personeel zorgen voor laag ziekteverzuim of andere oorzaken	60%	100.000	8	60.000
Totaal risico's categorie 6 t/m 12			5.040.000		1.406.000

Toelichting bij de kolommen:

- Voor elk van de risico's is een kans bepaald. Hiervoor zijn een 4-tal categorieën vastgesteld (5, 15, 40 en 60%). Aan deze kansen zijn respectievelijk de volgende wegingsfactoren toegekend: 1, 2, 3, 4. Situaties die zich zeker voordoen zijn niet als risico benoemd;
- Voor elk van de risico's is ingeschat wat het effect in euro's is wanneer het fenomeen zich daadwerkelijk voordoet. Aan de hand van de omvang van het effect is ook hier een wegingsfactor toegekend:
 < € 100.000: wegingsfactor 1
 € 100.000 - € 500.000: wegingsfactor 2
 € 500.000 - € 1.000.000: wegingsfactor 3
 > € 1.000.000: wegingsfactor 4
- Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging van de wegingsfactor uit 1) en 2) een totaalscore bepaald. Deze totaalscore is een indicatie voor de ernst van het risico.
- Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging kans en effect de verwachtingswaarde bepaald.

Toelichting bij de rijen:

Elke rij bevat een categorie geïdentificeerde risico's. Wanneer de totaalscore van de betreffende categorie < 6 is, is het risico verder niet opgenomen. De regel is dan verder blanco. De totale verwachtingswaarde van de risico's met score < 6 bedraagt circa € 458.750,-.

Bijlage 3 Overzicht lasten verdeeld naar direct en overhead

* bedragen x 1e

NR	POST	Begroting 2019 na wijziging			Realisatie 2019			Afwijking t.o.v. begroting			Toerekening aan programma's
		Totaal	Overhead	Toerekening aan programma's	Totaal	Overhead	Toerekening aan programma's	Totaal	Overhead	Toerekening aan programma's	
1	PERSENEEL										
1.0	Fte	188,5	40,4	148,1	221,3	44,4	176,8	32,7	4,0	28,7	
1.1	Salariskosten	13.112.578	3.071.305	10.041.274	13.100.731	3.299.284	9.801.447	-11.847	227.979	-239.826	
1.2	Opleidingskosten	260.000	260.000	0	187.421	187.421	0	-72.579	-72.579	0	
1.3	Individueel loopbaanbudget CAR UW0 art 17.3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.4	Reis- en verblijfskosten	324.000	60.920	263.080	341.963	68.629	273.334	17.963	7.708	10.254	
1.5	Overige personeelskosten	170.167	150.110	20.057	194.501	187.415	7.086	24.334	37.305	-12.971	
1.6	Inhuur	3.204.061	522.018	2.682.043	5.153.554	654.655	4.498.899	1.949.493	132.637	1.816.857	
	TOTAAL personeel	17.070.806	4.064.353	13.006.454	18.978.170	4.397.403	14.580.767	1.907.364	333.051	1.574.313	
2	UITBESTEDING										
2.1	Onderzoeken, advies	105.000	105.000	0	190.280	190.280	0	85.280	85.280	0	
	TOTAAL uitbesteding	105.000	105.000	0	190.280	190.280	0	85.280	85.280	0	
3	KAPITAALLASTEN										
3.1	Afschrijving gebouwen	54.459	54.459	0	61.581	61.581	0	7.122	7.122	0	
3.2	Afschrijving vervoermiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.3	Afschrijving machines/apparaten/installaties	179.868	179.868	0	138.876	138.876	0	-40.992	-40.992	0	
3.4	Afschrijving overige	131.704	131.704	0	91.028	91.028	0	-40.676	-40.676	0	
3.6	Rente wegens externe financiering	5.000	5.000	0	3.780	3.780	0	-1.220	-1.220	0	
	TOTAAL kapitaallasten	371.031	371.031	0	295.265	295.265	0	-75.766	-75.766	0	
4	ORGANISATIE KOSTEN										
4.1	Telefonie (vast / mobiel)	38.000	38.000	0	65.569	65.569	0	27.569	27.569	0	
4.2	Printen / kopiëren	44.000	44.000	0	49.243	49.243	0	5.243	5.243	0	
4.3	ICT helpdesk / externe support	130.000	130.000	0	134.289	134.289	0	4.289	4.289	0	
4.4	Automatisering / licenties / onderhoud	564.871	366.414	198.457	544.669	339.078	205.590	-20.202	-27.336	7.133	
4.5	Kantoor / drukwerk / porto	53.000	53.000	0	54.217	52.236	1.981	1.217	-764	1.981	
4.6	Abonnementen / lidmaatschappen	69.000	69.000	0	52.742	38.435	14.307	-16.258	-30.565	14.307	
4.7	Verzekeringen	32.000	32.000	0	37.895	37.895	0	5.895	5.895	0	
4.8	Leaseauto's	33.000	33.000	0	48.205	48.205	0	15.205	15.205	0	
4.9	Catering	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.10	Huur gebouw	274.000	274.000	0	275.040	275.040	0	1.040	1.040	0	
4.11	Servicekosten pandgebonden (beheer)	158.000	158.000	0	181.338	181.338	0	23.338	23.338	0	
4.12	Uitbesteding salaris administratie	42.000	42.000	0	47.010	47.010	0	5.010	5.010	0	
4.13	Overige kosten	13.000	13.000	0	16.400	16.002	398	3.400	3.002	398	
	TOTAAL organisatie kosten	1.450.871	1.252.414	198.457	1.506.616	1.284.339	222.276	55.745	31.925	23.819	
	TOTAAL LASTEN (voor programmakosten)	18.997.708	5.792.798	13.204.911	20.970.330	6.167.287	14.803.043	1.972.622	374.491	1.598.132	
7	PROGRAMMA KOSTEN										
7.1	Externe kosten t.b.v. programma Collectieve taken	136.030	0	136.030	306.834	0	306.834	170.804	0	170.804	
7.2	Externe kosten t.b.v. opdrachten	PM	0	PM	558.961	0	558.961	558.961	0	558.961	
	TOTAAL programma kosten	136.030	0	136.030	865.795	0	865.795	729.765	0	729.765	
	TOTAAL LASTEN	19.133.738	5.792.798	13.340.941	21.836.126	6.167.287	15.668.838	2.702.387	374.491	2.327.897	

Bijlage 4 Overzicht van baten en lasten per taakveld

Baten en lasten per taakveld

* bedragen x 1€

		Realisatie 2019		
		Baten	Lasten	Saldo
0.	Bestuur en ondersteuning			
0.4	Overhead	0	6.167.287	-6.167.287
0.5	Treasury	0	0	0
0.8	Overige baten en lasten	65.699	0	65.699
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	4.657	-4.657
0.10	Mutaties reserves	0	0	0
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0
7.	Volksgezondheid en milieu			
7.4	Milieubeheer	20.617.202	14.259.567	6.357.635
8.	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			
8.3	Wonen en bouwen	2.072.438	1.409.271	663.167
Saldo van baten en lasten op taakvelden		22.755.340	21.840.783	914.557

Toelichting verdeling taakvelden naar programma's.

De toerekening van baten en lasten aan de taakvelden geschiedt op basis van de werknemers die op de betreffende taakvelden werkzaam zijn. De baten en lasten gegenereerd door medewerkers van team bouwen worden toegerekend aan taakveld wonen en bouwen. De baten en lasten gegenereerd door de overige medewerkers worden toegerekend aan taakveld Milieubeheer.

De toerekening van de taakvelden aan de programma's is eenvoudig.

Het programma collectieve taken bevat geen activiteiten behorend bij taakveld Wonen en bouwen en bestaat dus in zijn geheel uit baten en lasten uit taakveld Milieubeheer.

Taakveld wonen en bouwen én het restant van het taakveld Milieubeheer worden toegerekend aan programma Dienstverlening.

Bijlage 5 Controleverklaring